

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 98

25 грудня 2012 р.

РЕЗОНАНС

**Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань
Додаток до журналу "Україна: події, факти, коментарі"**

№ 98 2012

Для керівників та їхніх референтів

Засновники

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

О. Онищенко, академік НАН України

Редакційна колегія:

В. Горовий (заступник головного редактора, науковий керівник проекту)
Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03
E-mail: siaz@pochta.ru
www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2012

ЗМІСТ

У центрі уваги	3
Аналітичний ракурс	
Тарасенко Н.	
Візит, що не відбувся	6
Горова С.	
Європарламенту «Свобода» не понравилась... ..	27
Законодавча влада	34
Виконавча влада	42
Політика	53
Економіка	60
Економіка України в контексті світових кризових тенденцій.....	65

Призначено новий склад Кабінету Міністрів

Президент України В. Янукович вніс зміни у структуру Кабінету Міністрів України та на подання Прем'єр-міністра М. Азарова призначив персональний склад уряду.

У структурі виконавчої влади відбулися зміни відповідно до Указу Президента України № 726/2012 «Про деякі заходи з оптимізації системи центральних органів виконавчої влади».

Зокрема, внаслідок реорганізації Державної митної служби України та Державної податкової служби утворено Міністерство доходів і зборів України.

Також утворено Міністерство промислової політики України на основі реорганізації Державного агентства України з управління державними корпоративними правами та майном.

Крім того, утворено Державну службу України з надзвичайних ситуацій шляхом реорганізації Міністерства надзвичайних ситуацій України та Державної інспекції техногенної безпеки України.

Крім того, В. Янукович вніс зміни в указ «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади».

Зокрема, в документі йдеться, що через міністра аграрної політики та продовольства координуються Державна ветеринарна та фітосанітарна служба, Державне агентство земельних ресурсів, Державне агентство лісових ресурсів, Державне агентство рибного господарства, Державна інспекція сільського господарства.

Через міністра внутрішніх справ – Адміністрація Державної прикордонної служби, Державна міграційна служба.

Через міністра екології та природних ресурсів – Державна служба геології та надр, Державне агентство водних ресурсів, Державне агентство екологічних інвестицій, Державне агентство з управління зоною відчуження та Державна екологічна інспекція.

Через міністра економічного розвитку і торгівлі – Державна служба експортного контролю, Державне агентство

з енергоефективності та енергозбереження, Державне агентство резерву, Державна інспекція з контролю за цінами, Державна інспекція з питань захисту прав споживачів.

Через міністра енергетики та вугільної промисловості – Державна служба гірничого нагляду та промислової безпеки.

Через міністра інфраструктури – Державна авіаційна служба, Державне агентство автомобільних доріг, Державне агентство з туризму та курортів, Державна інспекція з безпеки на морському та річковому транспорті, Державна інспекція з безпеки на наземному транспорті, Національне агентство з питань підготовки та проведення в фінальній частини чемпіонату Європи 2012 р. з футболу та реалізації інфраструктурних проектів.

Через міністра культури – Державне агентство з питань кіно.

Через міністра оборони – Державна служба з надзвичайних ситуацій.

Через міністра освіти і науки, молоді та спорту – Державна служба інтелектуальної власності, Державна служба молоді та спорту, Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації, Державна інспекція навчальних закладів.

Через міністра охорони здоров'я – Державна санітарно-епідеміологічна служба, Державна служба з лікарських засобів, Державна служба з питань протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу та інших соціально небезпечних захворювань.

Через міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства – Державна архітектурно-будівельна інспекція.

Через міністра соціальної політики – Державна служба з питань інвалідів та ветеранів, Державна інспекція з питань праці та Пенсійний фонд.

Через міністра фінансів – Державна казначейська служба, Державна пробірна служба, Державна служба фінансового моніторингу, Державна фінансова інспекція.

Через міністра юстиції – Державна архівна служба, Державна виконавча служба, Державна пенітенціарна служба, Державна реєстраційна служба та Державна служба з питань захисту персональних даних.

Відповідними указами Президента призначено новий склад Кабінету Міністрів України.

Першим віце-прем'єр-міністром України призначено С. Арбузова, який опікуватиметься питаннями у сферах аграрної політики та продовольства, економічного розвитку, торгівлі, соціальної політики, фінансів, доходів і зборів.

Новопризначений Віце-прем'єр-міністр України Ю. Бойко куриуватиме питання у сферах екології, природних ресурсів, енергетики, вугільної промисловості та промислової політики.

Віце-прем'єр-міністр України О. Вілкул здійснюватиме керівництво у сферах інфраструктури, регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства.

Віце-прем'єр-міністром України призначено також К. Грищенко.

Міністрами у новому складі Кабінету Міністрів, який очолює Прем'єр-міністр М. Азаров, призначено:

Колобова Юрія Володимировича – Міністром фінансів України;

Прасолова Ігоря Миколайовича – Міністром економічного розвитку і торгівлі України;

Ставицького Едуарда Анатолійовича – Міністром енергетики та вугільної промисловості України;

Козака Володимира Васильовича – Міністром інфраструктури України;

Темника Геннадія Павловича – Міністром регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України;

Проскуракова Олега Альбертовича – Міністром екології та природних ресурсів України;

Королевську Наталію Юріївну – Міністром соціальної політики України;

Клименка Олександра Вікторовича – Міністром доходів і зборів України;

Лебедева Павла Валентиновича – Міністром оборони України;

Захарченка Віталія Юрійовича – Міністром внутрішніх справ України;

Кожару Леоніда Олександровича – Міністром закордонних справ України;

Богатирьову Раїсу Василівну – Міністром охорони здоров'я України;

Табачника Дмитра Володимировича – Міністром освіти і науки, молоді та спорту України;

Лавриновича Олександра Володимировича – Міністром юстиції України;

Присяжнюка Миколу Володимировича – Міністром аграрної політики та продовольства України.

Глава держави визначив, що Міністр Кабінету Міністрів України О. Лукаш здійснює загальне керівництво роботою Секретаріату Кабінету Міністрів України та його Керівника, спрямовує таку роботу на ефективне забезпечення діяльності Кабінету Міністрів України.

Також Президент України призначив головою Державної служби України з надзвичайних ситуацій М. Болотських (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua), *Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua/news/2012/12/24/6980334/>)). – 2012. – 24.12).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Н. Тарасенко, мол. наук. співроб.

Візит, що не відбувся

Несподіване скасування запланованого на 18 грудня візиту Президента України В. Януковича до Москви стало однією з найбільш резонансних подій у політичних та експертних колах. Інформація про поїздку В. Януковича до Росії з'явилася на сайті Президента 17 грудня. Повідомлялося, зокрема, що В. Янукович обговорить з президентом РФ В. Путіним питання вироблення взаємоприйняттого механізму взаємодії України з Митним союзом. Сторони планували також обговорити комплекс актуальних питань українсько-російського співробітництва, насамперед в енергетичній та торговельно-економічній сферах.

Візит було скасовано настільки несподівано, що журналісти, які вилетіли до Москви у вівторок, 18 грудня, зранку, дізналися про скасування візиту вже на місці запланованої зустрічі. Пресслужба Президента України досить обтічно пояснила причини скасування візиту, вказавши на необхідність проведення додаткових консультацій на експертному рівні для успішної реалізації досягнутих домовленостей та не назвавши нову дату візиту.

До аналогічних пояснень вдалася і російська сторона. Зокрема, помічник президента РФ Ю. Ушаков повідомив, що візит Президента України В. Януковича до Москви перенесено, оскільки «необхідно провести додаткову експертну роботу з доведення тих документів, які спочатку планувалося під час цього візиту підписати, для цього буде потрібно певний час, після чого будуть узгоджені конкретні терміни цього візиту».

Напередодні лунали припущення, що результатом московського візиту В. Януковича може стати підписання угоди про поглиблення співпраці з Митним союзом і у подальшому – перегляд україно-російських газових контрактів. Повідомлялося, що В. Янукович може призвести з Росії дворазове зниження ціни на газ в обмін на вступ до Митного союзу. Одним із приводів для таких прогнозів стали неодноразові заяви Президента України В. Януковича та Прем'єр-міністра М. Азарова про те, що влада діятиме у відповідності до національних економічних інтересів, які, на сьогодні, полягають у поглибленні співпраці з Митним союзом. «Були визначені всі основні параметри нашого руху у бік Європейського Союзу. Рух у напрямку Митного союзу із Росією теж відповідає національним інтересам України. Вона – найважливіший торговельний партнер, із яким пов'язана третина нашого товарообігу. Ця реальність диктує нам необхідність знаходити консенсус», – заявив М. Азаров 16 грудня в інтерв'ю каналу «1+1». А у розмові із журналістом Першого національного каналу Прем'єр повідомив, що зараз українська влада веде переговори із Росією, Білоруссю і Казахстаном «для пошуку можливостей взаємодії із Митним союзом».

Про поступове зближення із цією структурою заявив Президент В. Янукович у відеозверненні до парламенту. Крім того,

на щорічній зустрічі із дипломатичним корпусом України Президент заявив, що триматиметься курсу на «економізацію зовнішньої політики». «Українська дипломатія, українська зовнішня політика буде завжди присутня там, де присутній національний інтерес. Національний інтерес – це на сьогодні, насамперед, інтерес економічний. І тому лінія на економізацію вітчизняної зовнішньої політики буде продовжена», – сказав Президент.

Перебуваючи з візитом в Індії, Президент також говорив про вимушену інтеграцію України у Митний союз. За словами В. Януковича, якщо Україна не «підлаштується» під Митний союз, то національні виробники «зіткнуться з дискримінацією і втратять ринок». «Час покаже, наскільки далеко ми просунемося в інтеграції з Митним союзом», – заявив Президент.

Як припускає видання «Дзеркало тижня», 18 грудня Президент України мав поставити свій підпис під заявою про вступ у Євразійське економічне співтовариство (ЄврАзЕС) – організацію, в якій Україна майже 10 років обмежувалася роллю спостерігача. А оскільки ЄврАзЕС на сьогодні – це всього лише формальний каркас створеного Росією інтеграційного проекту, то одночасно планувалося заявити про намір почати процедуру приєднання до Митного союзу. Вже 19 грудня, на саміті ЄврАзЕС і саміті Євразійської економічної ради (вищого органу Митного союзу), в Москві мав стартувати процес формального приєднання України до цих організацій. І нарешті, 21 грудня в рамках саміту ЄС-Росія в Брюсселі В. Путін мав презентувати себе «вже не так у ролі глави суверенної держави, як власник контрольного пакета створеного євразійського інтеграційного простору. Крім стандартного набору офіційних заходів, у рамках саміту було заплановано й неформальну вечерю, на якій Путін планував оголосити своє бачення перспектив політико-економічного «дизайну» Великої Європи на найближче десятиліття. Наявність на цей день підпису Президента України під зобов'язанням приєднатися до російського інтеграційного проекту була б для Кремля вирішальним аргументом у грі на підвищення власних ставок і рішуче перекортован-

ня всієї системи міжнародних відносин між Європейським Союзом і створюваним Росією Союзом Євразійським».

При цьому, якщо на перших етапах для початку позиціонування Митного союзу досить було наявності в ньому, крім РФ, лише Білорусі й Казахстану, то тепер питання включення України здається принциповим: ця країна має власну багату історію відносин з ЄС, завершено переговори про асоціацію та зону вільної торгівлі, членство у СОТ, і, крім того, вічно нереалізовані «європейський амбіції». Визнання свого європейського фіаско найбільшою країною регіону матиме принципове психологічне значення для історичної долі нинішньої Східної Європи й може схилити в цьому регіоні шальку терезів на користь Росії.

Делегування Києвом Москві права на репрезентацію його інтересів як мінімум у торговельно-економічних і нормативно-регуляторних питаннях (що неминуче спричинить і загальнополітичне делегування суверенітету) є ключем і до досягнення вершини особистих амбіцій В. Путіна як «реставратора» й «збирача» тих іпостасей, у яких він насамперед бачить власну роль в історії своєї країни.

При цьому, з одного боку, Москва, обіцяючи Україні певні поступки, зокрема, зниження ціни на газ, прагне заручитися гарантіями незмінності позиції України щодо вступу до МС. В історії ЄврАзЕС уже мало місце припинення членства Узбекистану в цій організації. При цьому жодних особливих економічних наслідків цей крок для Ташкента не спричинив, про що не можуть не знати в Києві. Російську сторону такий варіант не влаштовує, і її пропозиції містять у собі дуже жорсткі гарантії «невиходу» Києва з гри навіть у разі зміни влади.

З іншого боку, в Москві й Києва є досвід Харківських угод: Москва наполягла на такій формулі угоди, за якої можлива денонсація коштує дуже дорого (оскільки «знижка» не погашається, а зараховується в державний борг), тоді як Київ уже через кілька місяців після угоди відчув усю ефемерність «знижки», яка не знижує ціни на газ навіть до нинішнього середньоєвропейського рівня.

Виходячи саме із цих фактів і міркувань, слід розглядати причини скасування візиту В. Януковича до Москви 18 грудня.

До повної втрати простору для зовнішньополітичного маневру, а також у перспективі до втрати контролю над основними секторами національної економіки на користь росіян Київ поки що не готовий. Але у Москві, як і раніше, впевнені, що завдяки економічній і бюджетній ситуації в Україні, а також невизначеності у відносинах із західними партнерами, Кремлю вдасться дотиснути Київ у недалекому майбутньому. Причому угода може відбутися тільки «на російських умовах».

Очевидно, що за ступенем своєї радикальності «московський пакет» угод, що все ще перебуває в стадії активного доопрацювання й узгоджень, істотно перевершує Харківські угоди 2010 р. Радикальність визначається тим, що створювані московським пакетом договірно-правові рамки унеможливають подальші кроки до підписання та ратифікації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. При цьому справа не обмежується вступом в ЄврАзЕС і приєднанням до його десяти договорів. Йдеться про вимогу Москви погодитися на повне членство в МС (можливі лише неprinципові застереження й певна розтягнутість процесу в часі), тоді як Київ (навіть якщо прийме позицію найактивніших адептів МС у владі) готовий лише на поступову адаптацію близько 50–60 % нормативних актів МС й «активне вивчення» інших договорів.

Тим часом, **лідер фракції Батьківщина А. Яценюк** заявив у парламенті, що опозиція буде домагатися притягнення до відповідальності Президента України в разі підписання ним документів про вступ України до Митного союзу. «Ми будемо вимагати позачергового засідання Верховної Ради з порядком денним про відповідальність Президента України за порушення закону про засади зовнішньої і внутрішньої політики, якщо Президент підпише будь-який акт про вступ України до Митного союзу. Не Януковичу вирішувати, куди рухатися Україні. Україна визначилася, що її майбутнє – в Європейському союзі», – зазначив А. Яценюк.

Після надходження інформації про скасування візиту В. Януковича до Москви, А. Яценюк зазначив: «Я хотів би привітати український народ і українську опозицію з тим, що візит Президента Януковича до Російської Федерації скасова-

ний. Опозиція купує квитки для Президента Януковича в Брюссель. Нам треба саме туди».

На переконання А. Яценюка, Митний союз – це не економічне утворення, а суто політичний союз, «в якому немає місця для України і українців, в якому немає місця українській незалежності, українському підприємництву, мові, духовності та культурі, в якому немає місця нашій країні» .

У свою чергу, О. Тягнибок заявив, що приєднання до Митного союзу унеможливить повноцінну інтеграцію України в європейські структури. «Усіх турбує поїздка Януковича до Москви. Адже українське суспільство абсолютно не володіє інформацією – які наміри Президента, про які домовленості йдеться і які нормативні акти він має намір укласти. Гірше – суспільство впродовж багатьох років позбавлено можливості бути поінформованим про те, які міжнародні договори підписують державні чини і який їхній зміст», – заявив О. Тягнибок.

Він також назвав сумнівною економічну вигоду від інтеграції до Митного Союзу. «Російська Федерація, окрім економічних «преференцій» і спроб вирішити свої особисті проблеми, має серйозні політичні амбіції. Адже останнім часом ми бачимо, як вони намагаються будувати «російський світ», окупають національний інформаційний простір, російський бізнес бачить у ролі ласого шматка українські стратегічні підприємства», – додав лідер «Свободи».

За його словами, вступ у МС не буде вигідним для «просто-го українця». «Це вигідно виключно олігархам, які є власниками багатьох українських стратегічних підприємств, зокрема, металургійної та хімічної промисловості, для яких потрібні певні преференції з боку Митного союзу. Але найцікавіше, що ці олігархи давно зі своїми сім'ями «вступили» в Європейський Союз – вони туди переводять кошти, купують мастки, навчають там своїх дітей», – наголосив О. Тягнибок.

В опозиції також розцінюють перенесення візиту Президента України В. Януковича до Москви як частину складної гри, в якій глава української держави сподівається на певний вигреш для своєї команди.

«Чи не перший випадок, коли ми можемо підтримати Президента, оскільки ця поїздка очевидно була сирію і непередбаченою.

До Москви треба їздити тоді, коли знаєш, навіщо їздити, а не тоді, коли тебе туди тягнуть здавати українські інтереси», – сказав народний депутат А. Шевченко (фракція «Батьківщина»).

Водночас, за його словами «не треба перебільшувати державну позицію Януковича. Я думаю, що це елемент гри: Янукович торгується і думає, що ще можна виторгувати щось для себе і своєї команди, щоб завести Україну в Митний союз».

Народний депутат А. Ільєнко (фракція ВО «Свобода») висловив думку, що перенесення цього візиту пов'язане з тим, що В. Янукович не впевнений у підтримці нинішньою Верховною Радою документів щодо взаємодії України з Митним союзом. «Це відбулося, у першу чергу, через те, що Янукович чудово розуміє, з яким опором він зіткнувся в сесійній залі, поза парламентом, ...що ситуація в країні дуже сильно змінилася. Це вже не Рада попереднього скликання, і він би не зміг просто протягнути ратифікацію цих договорів через парламент», – вважає А. Ільєнко.

Перенесення візиту Президента України В. Януковича до РФ свідчить про повернення України в радянську епоху, коли керівництво країни узгоджувалося у Кремлі, заявив **перший заступник голови фракції Батьківщина, нардеп С. Соколов**. Як заявив опозиціонер, візит В. Януковича був зірваний не лише через невирішені питання щодо Митного союзу, але й через неузгодженість позицій з кадрових питань у новому Кабміні.

«Попередній уряд Азарова також включав неприкриті креатури Москви, які робили все для того, щоб проводити вигідну для східного сусіда внутрішню і зовнішню політику в Україні. Схоже, що цього разу апетити Кремля вирости і перед Януковичем поставили більш жорсткі кадрові та політичні вимоги», – обурився опозиціонер.

С. Соколов також підкреслив, що після відставки попереднього складу уряду М. Азарова пройшло вже декілька тижнів, поки в Україні з'явився новий Кабінет Міністрів. «Янукович поставив весь український народ у принизливе становище, коли весь уряд нашої країни призначається за межами суверенних кордонів України», – зазначив парламентарій.

Коментуючи скасування офіційного візиту Президента України до Москви, експерти вказали на декілька факторів, які, на їхню думку, могли вплинути на рішення Києва. «Я думаю, тут зіграли роль два чинники. Перший – Янукович таки не домовився з Путіним, який тисне, щоб Україна вступила до Митного союзу, що насправді зовсім не в інтересах українського Президента. Янукович поки ще пручається. Другий момент – я думаю, на Банковій чудово розуміють, яке колосальне протистояння це викличе в українській політиці і в суспільстві. Це може призвести до конфлікту, в якому програє сам Янукович, постраждає його легітимність. Думаю, комбінація цих чинників призвела до того, що поки цей візит відкладений», – заявив політолог, професор кафедри політології НаУКМА **О. Гарань**.

На підтримку цієї версії говорить деяка активізація опозиції, яка пообіцяла В. Януковичу жорсткий опір у разі приєднання до Митного союзу. Як йшлося вище, лідер Батьківщини А. Яценюк попередив, що добиватиметься притягнення Президента до відповідальності. ВО «Свобода» пригрозила масштабними акціями протесту, а лідер УДАРу В. Кличко в парламенті вимагав оголосити, які документи готуються до підписання в Москві. Правда, якщо проводити аналогії з Харківськими угодами – ці попередження В. Янукович при бажанні цілком міг і може залишити без розгляду.

Політолог, голова правління Центру прикладних досліджень Пента В. Фесенко не виключає, що поїздки В. Януковича до Москви зірвали внутрішні конфлікти в його оточенні. «Ми можемо тільки робити припущення, але, я думаю, головна причина пов'язана з тим, що в останній момент не вдалося узгодити умови домовленостей: що саме і в якій формі підписувати. Або з'явилися якісь нові вимоги з боку росіян, або українська сторона вирішила зробити певні зауваження або відмовилися підписувати якісь із документів на попередніх умовах. Я не виключаю також, що частина оточення Президента, яка готувала цей візит, наполягала на підписанні документів, а інша частина в останній момент переконала Януковича не поспішати. Можливо, росіяни поставили умову,

щоб Україна зробила політичну заяву про плани щодо вступу до Митного союзу. Щось подібне до політичних заручин. Саме така вимога могла зупинити Януковича і частину його оточення, оскільки це могло викликати внутрішні політичні проблеми», – сказав В. Фесенко. За його словами, це могло негативно вплинути на європейську інтеграцію: «І, можливо, виникла така ідея, що не варто поспішати – спочатку треба підписати асоціацію з ЄС, а потім вже продовжувати переговори з росіянами».

За іншою версією, візит до Москви було скасовано після телефонної розмови В. Януковича з президентом Єврокомісії Ж. М. Баррозу, яка відбулася напередодні запланованої поїздки. Під час розмови сторони погодили дату проведення наступного Саміту Україна-ЄС – він пройде 25 лютого 2013 р. в Брюсселі. Можливо, В. Януковичу натякнули, що їхати в Москву перед вирішальними переговорами про підписання угоди про асоціацію йому не варто.

«Ми можемо тільки фантазувати на цю тему. Передбачалося, що в Росії Президент міг підписати якийсь документ про поступове приєднання до Митного союзу. Того дня, коли змінилося ставлення до цього документа, нічого начебто не сталося – крім важливої ??розмови Януковича з Баррозу. Можливо, Янукович щось пообіцяв Баррозу: наприклад, що Україна не підпише угоду про зближення з Митним союзом. Але точно ми цього не знаємо», – констатував **голова Київського центру політичних досліджень і конфліктології М. Погребинський**.

Справжня причина скасування візиту Президента В. Януковича до Москви – його розмова з президентом Європейської комісії Ж. М. Баррозу, під час якої вони погодили дату проведення саміту Україна-ЄС, вважає **політичний аналітик Інституту євроатлантичного співробітництва В. Горбач**.

«Версія, озвучена прес-службою Президента, має право на життя. Питання і тема надзвичайно складні. За великим рахунком, експерти не знають, як можна чогось досягти в східному форматі, тобто як можна узгодити МС з одними учасниками і зону вільної торгівлі із іншими, тобто частину угоди про Асоціацію із ЄС», – пояснив він.

«Насправді неможливо ніяк, ані технічно, ані технологічно, ані економічно, ані політично. Це протилежні формати, протилежні речі, і не можливо їх поєднати. Надзвичайно складно знайти спільну мову. Неможливість на експертному рівні щось намалювати – це лише привід, а справжня причина – вчорашня розмова Президента Віктора Януковича із Жозе Мануелем Баррозу про призначення саміту Україна-ЄС на 25 лютого», – додав експерт.

За його словами, під час можливого перебування В. Януковича у Москві там саме відбувався б саміт Євразійського економічного співтовариства (ЄврАзЕС). «У разі підписання Януковичем чогось, чи навіть факту появи – було б проголошено зарахування Януковича в свою компанію пострадянських авторитарних президентів і майбутнього члена МС, Євразійського. Після цього Путін поїхав би до Брюсселя на саміт Росія-ЄС, де показав би документи, підписані Януковичем, і зробив би натяк на те, що не варто ЄС вести переговори з Україною взагалі, оскільки вона вже в полоні Путіна», – припускає експерт.

«Саме тому, розуміючи весь комплекс зовнішньо-політичних причин, радники Президента наполягли на тому, що візит Президента було скасовано», – резюмував він.

Народний депутат від Партії регіонів, колишній радник Президента Г. Герман цю версію спростувала: «Я не думаю, що це якось пов'язано. Україна задекларувала себе як міст між Сходом і Заходом. Це було і залишається пріоритетом України, тому я не думаю, що візити можуть якось заважати один одному... Будь-який крок Віктора Януковича на будь-яку інтеграцію, будь то Захід чи Схід, буде продиктований тільки інтересами українського народу, інтересами економічної незалежності. Я вірю, що прийде час і цього візиту, він обов'язково відбудеться».

Колишній міністр закордонних справ України В. Огризко вважає, що однією з причин, чому візит Президента В. Януковича у Росію не відбувся, є категоричність вимог Кремля. «Знаю, що сигнал про відміну візиту пішов із Москви», – повідомив В. Огризко. Він пояснив, що це означає, що насправді українська сторона була готова їхати у Росію

і продовжувати торгуватися стосовно того, що їй пропонували. «Але оскільки російський підхід є дуже простим – «або, вибачте, приповзайте на колінах, або ж залишайтеся там у своєму українському болоті» – то вона спрацювала саме таким чином», – зазначив В. Огризко.

При цьому він нагадав про заяву російських політиків, які стверджували, що візит матиме сенс тільки у тому випадку, якщо буде підготовлена належна база. «Інакше кажучи, «підпишіть все, що ми вам запропонуємо»», – уточнив політик.

Разом з тим, відповідаючи на запитання про те, чи означає це, що в цьому випадку українська сторона відмовилася потурати Росії, В. Огризко відповів: «Це дуже близько до істини».

Політолог А. Окара, навпаки, переконаний, що було багато дезінформації щодо того, що нібито російська сторона і В. Путін скасували цей візит. Мовляв через це журналісти полетіли, а В. Янукович не долетів. «Я абсолютно переконаний у тому, що візит було скасовано в досить таки, можливо, театральний спосіб, але українською стороною», – пояснив він.

А. Окара зауважив, що у Москві В. Януковича могли загнати у глухий кут, і він це розумів. «Це є формула самозбереження Януковича. Бо, якби він прилетів до Москви, російський президент йому виставив би такі аргументи, загнав би його в таку пастку, від якої він просто не міг би відбитися», – наголосив експерт.

Інша думка у **директора Міжнародного інституту політичної експертизи Є. Мінченка**, який вважає свою версію скасування візиту В. Януковича до Москви такою, що «цілком відповідає дійсності»: «Просто не погодили документи. Наскільки я розумію, були різні варіанти формул щодо участі України в інтеграційних процесах, у тому числі в Митному союзі. Їх погодити не вдалося, і візит було скасовано».

У свою чергу **заступник генерального директора Центру Разумкова В. Чалий** вважає, що причиною зриву візиту В. Януковича стали надмірні апетити Кремля. За словами експерта, на зустрічі в Москві мав бути підписаний політичний документ щодо початку процесу приєднання до Митного союзу. «Мали погоджувати конкретні документи першого і дру-

гого пакетів, які були потрібні для реалізації цього рішення. Тобто спочатку приєднання до ЄврАзЕС, потім до додаткових договорів Митного союзу», – сказав експерт.

Також В. Чалий зазначив, що за його інформацією, «готувалися питання продажу частини ГТС України і дуже привабливих та прибуткових об'єктів, таких як «Турбоатом», «Одеський припортовий завод» і т.д.». За його словами, «можна припустити, що апетити наших російських партнерів виявилися занадто великими і сьогодні цей бартер не відбувся. Але, в принципі, сам факт просування до цього рішення, інформаційна кампанія щодо приєднання до Митного союзу, яка не зупиниться, і наступні кроки можуть відновити цю лінію».

«На мою думку, це не гра, як хтось подає, між ЄС і Митним союзом, це скоріше тимчасова зупинка, яка пов'язана з тим, що баланс взаємних інтересів, корпоративних та особистих не забезпечений наразі», – робить висновок експерт.

«Я не сприймаю це як зупинку процесу, як блеф. Я думаю, що сьогодні просто до кінця не домовилися, але це не означає, що цього не може бути завтра», – підсумував В. Чалий.

Експерти вважають, що візит Президента України В. Януковича до Москви і переговори про вступ України до Митного союзу можуть відбутися вже після саміту Україна-ЄС. «Я назву дату 25 лютого (дата проведення саміту Україна-ЄС). Якби я радив президенту Росії, я б порадив йому зустрітися після 25 лютого з Президентом Януковичем», – сказав директор агентства моделювання ситуацій В. Бала.

Свого колегу підтримав директор центру прикладних політичних досліджень «Пента» В. Фесенко. «Я згоден, що 25 лютого може бути, дійсно, впливовою датою із визначення нового візиту Януковича до Москви», – сказав він.

Заступник директора Інституту світової політики С. Солодкий каже, що тиск Москви на Київ буде тільки посилюватися. «Для Росії вкрай важливо, щоб Україна остаточно відмовилася від європейської інтеграції, і приєднання до Митного союзу поставило б хрест на цьому зовнішньополітичному векторі Києва. Чи означає це, що тема Митного союзу закрыта остаточно? Ні. Принаймні, доти, доки Україна не підпише

Угоду про асоціацію з Євросоюзом. Тож тиск Москви на Київ буде тільки посилюватися – що ближче Україна буде до підписання угоди з ЄС, то наполегливішим буде Кремль», – упевнений політолог.

Слід нагадати, що В. Янукович уже не один рік поспіль, анонсуючи прагнення України співпрацювати із Росією за формулою «3 плюс 1», не розкриває деталей такої можливої співпраці. Водночас, голова колегії Євразійської економічної комісії (ЄЕК) – наднаціонального органу Митного союзу – В. Христенко сказав журналістам у Москві, що співпраця із Україною за цією формулою вже відбувається. Зокрема, він нагадав про підписаний із українським урядом Меморандум про співпрацю з питань торгівлі. За його словами, вже «було підписано два документи, які визначають системний діалог у сфері торгівлі і технічного регулювання». Зараз профільні міністри з боку України і ЄЕК обговорюють весь порядок денний з цих питань з метою запобігти виникненню торговельних конфліктів і створити умови для лібералізації торговельних відносин, сказав В. Христенко.

Водночас, він не відповів на запитання про те, на підписання яких угод між Україною і Митним союзом слід очікувати ближчим часом. «Звичайно, краще питати про це владу України, до чого готується Віктор Янукович з погляду підготовки до підписання документів», – сказав він, додавши, що коли створювався Митний союз, передбачалося приєднання до кількох десятків документів, проте Україна висловила готовність підписати лише 15. В. Христенко впевнений, що Україні таки доведеться визначатися щодо Митного або Європейського Союзу. «Країна, яка не самовизначилася, у сьогоднішньому світі приречена на високі ризики», – упевнений він.

У свою чергу, **керівник економічних програм Центру досліджень імені Разумкова В. Омельченко** наголосив, що «стратегічно абсолютно невірний принцип – пов'язувати питання курсу країни із суто комерційними речами». В. Омельченко також вважає марними сподівання Києва швидко отримати знижки ціни на газ.

«Говорити про те, що Україна отримає швидке зниження цін на газ чи інші поступки, не варто. Демонстрація Росії, що ми,

мовляв, готові вступати до Митного союзу, не приведе до зниження цін. Оскільки Росії потрібно, щоб Київ оформив політичне рішення, і лише після цього можна очікувати на зниження ціни на газ. Росія розглядає газовий контракт із Україною, перш за все, як політичний інструмент, і тому хоче використати його на всі 100 %», – сказав В. Омельченко.

В українському уряді досі не було єдиної позиції стосовно глибини співпраці із Митним союзом. В. о. міністра економіки і торгівлі П. Порошенко, зокрема, неодноразово нагадував, що Митний союз передбачає відмову від частини суверенітету країни. «На сьогодні ми маємо абсолютно точно розуміти, що таке Митний союз. По-перше, це делегування частини національних повноважень у наднаціональний орган, у якому ми не матимемо можливості ані права вето, ані більшості», – заявляв П. Порошенко. Він також вважає, що вступ до будь-якого союзу потребуватиме внесення змін до Конституції, для чого потрібно 300 голосів у парламенті.

Окрім того, будь-які подібні договори потребуватимуть ратифікації у Верховній Раді, опозиційні сили якої вже попередили, що не допустять зближення України із Митним союзом. Якщо робота парламенту зупинялася через менш контраверсійні питання, то можна лише уявити, на які кроки підуть опозиційні сили у випадку внесення на ратифікацію угод, пов'язаних із Митним союзом. Про це вже заявили представники фракції «Свободи» у парламенті. «Ми очікуємо демонстративних кроків у бік переорієнтації на Митний союз. Тобто ми реально готуємося до того, що протистояння у парламенті стає все запеклішим і стосуватиметься не тільки наших вимог дотримуватися законності», – сказав представник «Свободи» І. Мірошніченко.

Проте, у разі необхідності внесення таких змін Верховна Рада вже може бути не потрібна, оскільки більшість у старому парламенті ухвалила закон про референдуми, який передбачає їх пряму дію. Лідер КПУ П. Симоненко сказав, що комуністи запропонують у парламенті законопроект про вступ України до Митного союзу і підготовку до референдуму з цього питання.

«Ми наполягаємо на тому, щоб Президент і Прем'єр-міністр розпочали процедуру приєднання до Митного союзу через

всенародний референдум», – заявив П. Симоненко, пообіцявши, що комуністи вестимуть активну роботу зі створення ініціативних груп з підготовки такого референдуму з метою провести його у травні – червні 2013 р.

Ідею референдуму про ставлення до Митного союзу підтримує і колишній глава Адміністрації Президента В. Медведчук, який усіляко намагається популяризувати громадський рух «Український вибір» і головну його складову – право народу на референдум.

Експерти закликають українську владу ухвалювати рішення про подальшу інтеграцію до європейського чи пострадянського простору на основі ретельних розрахунків. Водночас вони припускають, що Україні і надалі доведеться балансувати між двома центрами впливу.

Найбільшою небезпекою дискусій щодо можливостей приєднання України до Митного союзу із Росією, Білоруссю та Казахстаном чи подальшого просування до підписання угоди про асоціацію та зону вільної торгівлі із ЄС, є те, що ці дискусії є безпредметними, і ніхто не надає чітких розрахунків переваг та ризиків одного чи іншого шляху – каже **виконавчий директор Міжнародного фонду Блейзера О. Устенко**.

Він також називав помилкою і те, що аргументи на користь приєднання України до Митного союзу у тій чи іншій формі стосуються виключно питання ціни на російський газ. З іншого боку, як каже експерт, економічні проблеми наступного року для України є настільки серйозними, що він може зрозуміти спокусу, із якою доводиться мати справу українському урядові – погодитися на приєднання до Митного союзу заради знижки у ціні на газ, навіть у разі, як ця знижка не протримається і кількох років.

Загалом, як вважає О. Устенко, приєднання до Митного союзу може дати Україні відчутний, але короткотерміновий зиск, тоді як подальше просування у європейському напрямку матиме менше короткотермінових переваг, але принесе багато докорінних інституціональних змін.

«Що стосується угоди із Європейським Союзом, то крім звичайних змін у торговельному режимі, там є колосальна

інституційна частина, яка є вкрай важливою – це і боротьба з корупцією, і реформа судової системи, і дерегуляція бізнесу, розвиток антимонопольного законодавства. Відсутність цих реформ є головною перешкодою для поліпшення бізнес чи інвестиційного клімату в Україні, і це вже всі визнають. Хоча, підписання угоди про асоціацію з ЄС матиме і короткотерміновий ефект, але не такий, як у випадку із Митним союзом», – каже О. Устенко.

Що ж до Митного союзу, то, згідно із розрахунками експерта, якщо у разі приєднання України до Митного союзу ціна на газ знизиться із нинішніх 430 до 350 дол./тис. куб. м, економіка України може отримати до 5 млрд дол. додаткових коштів від зменшення витрат та збільшення виробництва у головних експортних галузях – хімії та металургії. До того ж, покращиться платіжний і торговельний баланс, а відтак, знизиться девальваційний тиск на курс гривні. Водночас треба враховувати, що всі програми із енергозбереження та пошуків альтернативних енергоносіїв будуть, швидше за все, зупинені, підписання угоди про вільну торгівлю із ЄС та третіми країнами стане неможливим, а у відносинах України із СOT з'являться нові серйозні ризики.

Про короткотерміновий зиск від членства у Митному союзі говорить і старший аналітик Міжнародного центру перспективних досліджень І. Газізуллін. «У довготерміновій перспективі приєднання України до Митного союзу може погіршити перспективи української економіки, адже Україна і члени Митного союзу перебувають практично на одному рівні технологічного розвитку, і тому синергічний ефект від взаємних інвестицій і торгівлі буде дуже обмеженим», – вважає експерт.

Директор Інституту економічних досліджень та політичних консультацій І. Бураковський також говорить про обмеженість остаточного результату від членства України у Митному союзі. «Членство у Митному союзі може принести певний зиск обмеженому колу експортерів, які сьогодні стикаються із винятками із режиму вільної торгівлі. Теоретично також можна уявити скасування експортного мита на енергоносії, що їх Росія постачає Україні. Але кінцевий результат від

такого заходу залежатиме від того, яку політику ціноутворення на ринках енергоресурсів провадитиме Росія. Тому виграш може бути дуже обмежений у часі», – вважає І. Бураковський.

Із тим, що термін дії знижки у ціні на газ може бути дуже обмеженим, погоджується і **голова Київського міжнародного енергетичного клубу Q-клуб О. Тодійчук**. Він твердить, що непевний фінансовий стан «Газпрому», що погіршується, а також політика російського уряду, спрямована на приведення внутрішніх цін на газ до ринкового рівня, свідчить про те, що ціна на російський газ неодмінно зростатиме. Експерт також вважає, що невизначеність завдає більшої шкоди Україні, аніж рішення рухатися у зворотній від Росії бік. «У своїх розмовах із росіянами я неодноразово чув: балтійські республіки колись дуже роздратували Росію, але вони чітко визначилися зі своїм шляхом, і тепер Росія змушена поступово відновлювати свою співпрацю із ними. А у випадку з Україною ця невизначеність вже дратує і Схід, і Захід, хоча Києву здається, що він провадить дуже «мудру» політику маятника», – каже О. Тодійчук.

Дещо інші розрахунки провів **екс-міністр фінансів і депутат В. Пинзеник**. Він вважає, що треба рахувати не тільки ефект від можливого зниження ціни на російський газ для України, але й втрати України від того, що до бюджету не надходять митні платежі із товарів, що надходять із Росії, Білорусі чи Казахстану.

«40 % доходів державного бюджету оплачує українська митниця. Це ПДВ, це акциз, це імпортне мито. В абсолютній сумі це 110 млрд грн на рік. У разі створення Митного союзу митний контроль стає загальним, немає митних кордонів. Це означає, що 110 млрд грн потрапляє не в український бюджет, а, вибачте, в «общак»», – каже В. Пинзеник, і додає, що із цієї загальної суми найбільше отримуватиме Росія, адже у нинішньому складі Митного союзу на неї припадає 88 % митних платежів союзу.

Тим часом **директор Міжнародного інституту демократії С. Таран** взагалі вважає, що ЄС та Митний союз є настільки різними утвореннями, що підрахувати і порівняти переваги та недоліки просування до кожного з них є досить складно, адже

йдеться про такі неспівставні речі, як ефект від подолання корупції та ефект від нижчої ціни на газ, тим більше, що до нижчої ціни на газ Росія виставляє умову більших обсягів імпорту цього газу Україною.

«Економічний вибір між Європейським та Митним союзом є досить складним в плані обрахувань, крім, може, якогось короткотермінового ефекту. Але Європейський і Митний союзи ставлять надто різні вимоги до України. Якщо у Митному союзі це ціна на газ і входження до певних наднаціональних інституцій, то Європейський Союз виставляє набагато більш серйозні вимоги – це є цілий пакет реформ, прорахувати «плюси» яких неможливо, бо вони безцінні», – вважає С. Таран.

Утім, намагаючись підрахувати «плюси» і «мінуси» подальших інтеграційних кроків, експерти звертають увагу на ще один аргумент – обсяги торгівлі України із ЄС та країнами Митного союзу. Вони є настільки співставними, що і тривалість, і гострота дискусії щодо остаточного напрямку інтеграції України стають цілком зрозумілими.

«Україна приречена на те, аби грати і з тими, і з тими. Країна, яка 25 % свого експорту продає у Європейський Союз і 30-35 % – до Росії, просто не може визначитися однозначно на користь якогось одного партнера, вона мусить грати з обома», – каже О. Устенко.

У разі, якщо Київ погодиться на пропозицію Москви щодо членства у Митному союзі, він отримає суттєву, але нетривалу знижку у ціні на газ, але зруйнує власні зусилля щодо розбудови енергетичної незалежності – вважає О. Тимофєєв, представник промислово-фінансового холдингу, що належить бізнесмену російського походження В. Новинському.

«Якщо ми отримаємо цю інтеграційну знижку, можна забути про власний видобуток складних вуглеводів, можна забути про шельф, бо вони не будуть економічно-доцільними при ціні газу у 150–200 дол. Але ця інтеграційна знижка діятиме лише кілька років, бо у «Газпрому» існує політика рівнодоходності – він хоче усім своїм споживачам, включно навіть із Росією, подавати газ за ціною, співвідотною із європейськими споживачами. Газпром потребує величезних інвестицій. Ефективність цієї компанії – це взагалі окрема розмова», – каже О. Тимофєєв.

Він також називає високу ціну на газ головним стимулом тих позитивних зрушень, які щойно розпочалися в українській енергетиці. Свій досить парадоксальний висновок О. Тимофєєв пояснює тим, що без того тиску, який чинить на українську економіку в цілому та на окремі підприємства висока ціна на російський газ, в Україні навряд чи замислилися б про видобуток власних енергоносіїв, розвиток альтернативної енергетики чи покращення енергоефективності.

Загалом, як каже О. Тимофєєв, розвиток українсько-російських газових відносин може відбуватися за трьома сценаріями, вірогідність втілення яких експерт вважає приблизно однаковою.

По-перше, все може залишитися так, як є: жодних знижок, висока ціна на російський газ для України, жодних поступок Росії з боку України.

По-друге, Росія може піти на незначні знижки в межах 10-15 %, як це вже відбувається із європейськими партнерами «Газпрому». Проте для реалізації цього сценарію важливою є політична воля українського керівництва, щоби бути готовим до судових суперечок із «Газпромом» у міжнародному арбітражі. Утім, у цьому випадку на боці України будуть попередні прецеденти зниження ціни на російський газ для європейських компаній, та підтримка ЄС.

Третій сценарій – із отриманням значної знижки у ціні на газ в обмін на приєднання до Митного союзу – експерт називає «апокаліптичним» для української енергетики та економіки.

Водночас, як каже представник Smart Holding, для енергетичної галузі України, для бізнесу найкращим був би європейський, а не східний напрямок інтеграції, попри очевидні тимчасові вигоди від повернення до низької ціни на газ. «Найбільш прийнятний сценарій для бізнесу, безумовно, є орієнтація на європейську ціну, яка є міксом контрактної та спотової ціни. У довготерміновій перспективі ми розраховуємо на рівень цієї ціни у 300 дол. за тисячу кубів. Бізнесу також вигідна орієнтація на європейські стандарти в енергетичній політиці, тому що для Європи ці стандарти – це диверсифікація, енергонезалежність та конкуренція», – каже О. Тимофєєв.

Попри переважаючу думку експертів щодо переваг євроінтеграційного курсу України, висловлюються також версії про те, що Україна може бути одночасно членом Митного союзу і зони вільної торгівлі з Європейським Союзом. Так, **заступник голови парламентського комітету із закордонних справ Л. Кожара** констатує, що «Митний союз – це наддержавна організація, яка встановлює правила торгівлі в якомусь певному центрі, і не національні органи встановлюють, а встановлює рада МС. ЗВТ – це фактично процес переговорів щодо кожної групи товарів, тобто тут немає наднаціональної якоїсь прибудови. Можна бути там і там? Теоретично можна. Якщо у Митного союзу буде зона поглибленої торгівлі з ЄС, то тоді Україна може бути членом Митного союзу. Ніяких протиріч немає», – заявив він.

У свою чергу, экс-міністр закордонних справ В. Огризко вважає, що такий вступ буде незаконним. «Якщо у нас є чітко визначений законом напрямок, який прописано в законі «Про основи внутрішньої і зовнішньої політики», і цей напрямок називається вступ у Європейський Союз, то все інше є незаконним», – наголосив В. Огризко. «Закон – формальна перешкода, і власне Президент не може, діючи навіть у своїх повноваженнях, порушувати існуючий сьогодні закон», – додав він.

Директор Київського центру політичних досліджень і конфліктології М. Погребинський стверджує, що «ми можемо стати учасниками Митного союзу, а потім вийти з нього». «Я спочатку очікував, що шанси підписання «фіфті-фіфті». Мені було відомо, що ще позавчора там виникли якісь проблеми, але вони начебто були залагоджені. А вчора, мабуть, знову виникло щось, що скасувало підписання. Підписати повинні були інтегрувальний документ, який включав би як мінімум три теми – «дорожня карта» щодо входження України в МС, тема долі ГТС і тема ціни на газ. Все це було ув'язано в один компромісний варіант. Посол Росії М. Зурабов кілька днів тому жорстко заявив, що якщо не буде шансів підписати документ, то візит не відбудеться. Що, власне, і сталося», – робить висновок експерт.

Тепер навряд чи до кінця року щось станеться – нову ціну на газ з 1 січня ми очевидно вже не отримаємо, прогнозує

політолог. Він також зазначає, що в нашому законодавстві справді прописана мета стати членом ЄС, але оскільки ЄС не дає нам гарантій перспектив, ми можемо стати повноправними учасниками Митного союзу, вирішити наші поточні тактичні завдання, вибратися з піке, а потім вийти з МС, якщо ЄС буде готовий нас узяти хоча б у перспективі.

Голова Комітету Європарламенту у закордонних справах Е. Брок вважає, що Президент України В. Янукович скасував свій візит до Москви 18 грудня «в інтересах України». Водночас він наголосив, що для підписання угоди про вступ України до Митного союзу є юридичні перешкоди. «Є чітка позиція європейських інститутів, Європарламенту та Єврокомісії – Україна не може одночасно підписувати угоди з Митним союзом та Європейським союзом і мати зони вільної торгівлі з обома одночасно. Це суперечить одне одному», – сказав Е. Брок.

Голова комітету ЄП також додав, що для України настав час зробити вибір. При цьому, за словами Е. Брока, Україна повинна мати добрі економічні та політичні відносини з Росією. Він зауважив, що на зустрічах з представниками російської влади та політиками неодноразово підкреслював, що енергетичне питання не може використовуватися як політичний інструмент, і це є позицією всієї Європи.

Що стосується позиції Євросоюзу щодо участі України у Митному союзі, то, за інформацією ЗМІ, під час останньої зустрічі з керівництвом та експертами COEST (Робочої групи ЄС із питань Східної Європи та Центральної Азії) у Брюсселі 10-11 грудня представникам України дали чітко зрозуміти: навіть лише розпочинання Києвом офіційних переговорів про приєднання до Митного союзу не залишає можливості для подальших кроків у бік Угоди про асоціацію.

У Брюсселі знають, що «часткове» приєднання до договорів і норм Митного союзу категорично заборонено нормами самого МС, тому сприймають тези В. Януковича про адаптацію «деяких норм» МС як маніпулятивні й нереалістичні.

Водночас у ЄС готові говорити вже про конкретні дати можливого підписання Угоди про асоціацію, якщо Київ продемонструє хоча б помірний прогрес у питаннях, викладених у Вис-

новках Ради ЄС щодо України від 10 грудня. Більше того, серед цих дат називають і більш ранні, ніж недавно озвучена пропозиція підписати документ на саміті Східного партнерства в листопаді 2013 р.

Таким чином, відкладений візит В. Януковича до Москви вкотре активізував обговорення участі України в Митному союзі, перспектива якої останнім часом постійно супроводжує українсько-російські відносини. Представники опозиції та низка експертів вважають, що приєднання України до положень МС зробить неможливим підписання Угоди про асоціацію з Євросоюзом. Остаточне рішення щодо подальшого зовнішньополітичного курсу буде прийнято, очевидно, вже у наступному році, швидше за все, після саміту Україна-ЄС у лютому. Залишається сподіватися, що керівництво країни, приймаючи це вкрай важливе рішення, враховуватиме думки авторитетних експертів та політиків і керуватиметься національними інтересами.

С. Горвая, науч. сотр., канд. наук по соц. коммуникациям

Европарламенту «Свобода» не понравилась...

Демократическим силам Украины следует отказаться от сотрудничества с националистически настроенными партиями, в частности, ВО «Свобода». Такой призыв, как сообщают СМИ, содержится в резолюции Европейского парламента относительно ситуации в Украине. «Европарламент обеспокоен ростом националистических настроений в Украине, выраженном в поддержке партии «Свобода», которая, в результате, является одной из двух новых партий, которые вошли в Верховную Раду», – сказано в резолюции.

Депутаты Европарламенте также напомнили, что расистские, антисемитские и ксенофобские взгляды противоречат фундаментальным ценностям и принципам Европейского союза. Европарламент «призывает про-демократические партии в Верховной Раде не взаимодействовать, не

поддерживать и не формировать коалиций с этой партией», – говорится в документе (<http://minprom.ua/digest/111398.html>, 14.12.2012).

Следует отметить, что данный пункт в резолюцию Европарламента внес депутат Кристиан Вигенин из Болгарии, представляющий группу Прогрессивного Альянса социалистов и демократов. В то же время, депутаты отказались поддержать предложение депутата от группы народных партий М. Галера, согласно которому в резолюцию нужно включить призыв к украинским политсилам отказаться от сотрудничества также с Коммунистической партией.

Кроме того, в принятой резолюции отмечается, что прошедшие в конце октября парламентские выборы стали шагом назад в демократическом развитии Украины. «Европарламент отмечает, в частности, что некоторые аспекты предвыборного периода (арест оппозиционных политических лидеров, отсутствие равных возможностей, вызванных, прежде всего, злоупотреблением административным ресурсом, случаи притеснений и запугивания кандидатов и избирательного персонала, отсутствие прозрачности в финансировании кампании и партий, отсутствие сбалансированного освещения в медиа), недостатки и задержки в подсчете голосов и установлении результатов составили шаг назад по сравнению с предыдущими национальными выборами», – сказано в документе.

Евродепутаты также призвали украинские власти не затягивать с реализацией реформ судебной и юридической системы, а новую Верховную Раду – устранить ошибки в избирательном законодательстве.

Тем не менее, несмотря на критические замечания, Европарламент подтвердил свое желание способствовать евроинтеграции Украины, в частности, подписать Соглашение об ассоциации. «Европарламент подтверждает обязательство ЕС относительно дальнейшего продвижения в отношениях с Украиной через подписание Соглашения об ассоциации так быстро, как только украинская власть продемонстрирует решительные действия и существенный прогресс, касающийся вышеизложенного в этой резолюции, возможно, до времени

саммита «Восточного партнерства» в Вильнюсе, в ноябре 2013 г.», – сказано в резолюции.

В то же время парламентарии уточнили, что прогресс в политической ассоциации и экономической интеграции будет зависеть от реальной приверженности Украины демократическим принципам, верховенству права, независимости судебной системы и свободы СМИ.

Евродепутат, член Комитета иностранных дел Европейского парламента П. Залевски также заявил о том, что партия «Свобода», которая провозглашает программу вступления Украины в Европейский Союз, должна отказаться от ксенофобских лозунгов. «Мы считаем, что это важный элемент широких политических и экономических реформ в Украине. Это особенно важно для развития гражданского общества в Украине, представители которого неоднократно призывали, чтобы Соглашение об ассоциации не было заложником внутренних политических споров в стране, – сказал П. Залевски. – В то же время мы воздержались от голосования по поправке, которая осуждает партию «Свобода»... С большой озабоченностью мы наблюдаем за ростом националистических и ксенофобских настроений в Западной Украине. Мы понимаем, что в значительной степени ответственной за это является партия «Свобода», которая на протяжении нескольких лет культивирует бандеровские традиции. Это особенно болезненно для нас в канун 70-й годовщины Волынской трагедии» (<http://rus.newsru.ua/ukraine/13dec2012/ksen.html>, 13.12.2012).

Евродепутат подчеркнул то, что партия «Свобода» провозглашает программу вступления в ЕС, но, чтобы быть достоверной, ей, по словам П. Залевски, придется отказаться от ксенофобских лозунгов. «Мы сейчас будем внимательно следить за деятельностью этой партии. Мы выражаемся в пользу польско-украинского примирения, опирающегося на правду. Именно поэтому мы ожидаем радикальных изменений в политике партии «Свобода» и отказа от экстремистских лозунгов», – подытожил он.

Следует напомнить, что в среду, 12 декабря, в ходе пленарного заседания Европейского парламента, на котором

обсуждался украинский вопрос, также прозвучало резкое заявление в связи с прохождением в Верховную Раду Украины националистической партии ВО Свобода. Представитель социалистов в Европарламенте К. Вигенин назвал эту политическую силу крайней националистической и антисемитской. «Любое сотрудничество со «Свободой» должно быть исключено», – заявил он, сообщают СМИ.

При этом, несмотря на призыв Европарламента, оппозиционные силы Украины не намерены отказываться от сотрудничества с ВО «Свобода». Лидер фракции «Батьківщина» А. Яценюк заявил: «У нас есть идеологические отличия. Но при этом три оппозиционных партии – против этого режима и против этого Президента и за новое будущее Украины. Поэтому мы будем сотрудничать для этого» (<http://rus.news-ru.ua/ukraine/13dec2012/bunny.html>, 13.12.2012).

Комментируя критику Европарламента в адрес «свободовцев», лидер политической партии «Братство» Д. Корчинский в своем блоге на сайте ВидеоТека подчеркнул, что ВО «Свобода» не является фашистской партией. «Европа давно выбрала суицид и ее раздражает все, что связано с национализмом. Ведь национализм – это инстинкт самосохранения нации. Именно против этого инстинкта они все и борются, – считает он. – Но нас интересует реакция украинской прессы... Флагманы украинской журналистики Найем, Кипиани, Портников, Шустер и другие не являются этническими украинцами. В этом нет ничего плохого. Это даже положительно, потому что украинцы не могут описывать себя достаточно объективно. Но все эти ребята относятся к неоманихейскому крылу. Неплохо, что им не нравится Янукович и они не против украинцев. Но украинцы им нравятся дрессированные» (http://gazeta.ua/ru/articles/politics/_korchinskij-nacionalizm-eto-instinkt-samosohraneniya-nacii/472781, 15.12.2012).

Призыв Европарламента относительно ВО «Свобода» также комментируют политологи и эксперты. Так, несколько своеобразно выглядит высказывание политолога Р. Кухарука, который отметил: «Какое дело Европарламенту до украинского

парламента, кому с кем нужно сотрудничать, а кому – нет. Это очень странно выглядит», – сказал он.

Р. Кухарук заявил, что Украина выполнила все обязательства перед Евросоюзом и поэтому ЕС должен подписать Соглашение об ассоциации Украина-ЕС. «Украина не станет хуже, чем Румыния и Болгария, и не станет лучше, чем Франция и Германия. Все, что могла, Украина выполнила... По всем социальным вопросам 2/3 украинцев хотят быть в Европейском Союзе, а не в Таможенном союзе. Из этого нужно исходить Европарламенту и действовать соответственно», – сказал политолог (<http://rus.for-ua.com/politics/2012/12/14/144124.html>, 14.12.2012).

В свою очередь, политолог, директор центра политических исследований «Пента» В. Фесенко заявил, что в этой рекомендации Европарламента отразилась «европейская головная боль» от местных крайне правых сил, однако украинские оппозиционеры не станут ее выполнять. «Европейские умеренные политики вдоволь нахлебались от своих правых... И естественно у них критичное отношение и к «Свободе», которая исповедует принципы нетерпимости. В этом смысле «Свободе» тяжело назвать в полной мере демократической силой. Поэтому и высказано такое критичное к ней отношение», – сказал В. Фесенко.

Но, по его словам, «практически выполнить предложение европейских коллег украинские оппозиционеры вряд ли смогут по одной простой причине – они очень заинтересованы в сотрудничестве со «Свободой». «Поэтому эту рекомендацию оппозиционеры примут к сведению, но выполнять не будут», – считает эксперт (<http://politics.comments.ua/2012/12/13/377399/evropa-sovetuet-druzhit-so.html>, 13.12.2012).

При этом В. Фесенко отметил, что пока деятельность «Свободы» не может всерьез повлиять на отношение Европы к Украине. «Свобода», скорее всего, будет демонстрировать нам разные форматы своей деятельности. Мы это увидели уже даже в два первых дня работы Верховной Рады. Амплитуда будет от жестких силовых действий до тайных договоренностей с властью. И сегодняшний президиум Верховной Рады – не был бы сформирован, если бы не было этих тайных договоренностей.

«В «Свободе» будет и прагматичное и умеренное крыло, но будет и крыло, которое будет исповедовать ксенофобию. Но сейчас для Европы есть гораздо более значимые объекты для критических заявлений, поэтому это скорее потенциальные профилактические заявления. А пока «Свобода» не при власти, какого-то существенного вреда евроинтеграции она не принесет, но и нам самим надо понимать, что «Свобода» – это антиевропейская сила», – подытожил политолог.

При рассмотрении темы призыва Европарламента относительно ВО «Свобода», обращает на себя внимание и другая информация СМИ, в которой указывается, что раньше Запад старался не замечать антироссийскую, антисемитскую и пронацистскую риторику в Украине и в странах Балтики. Зато сейчас стали появляться первые признаки, что отношения Запада к этим настроениям изменилось. Так, в докладе, подготовленном итальянским сенатором Л. Маланом для Парламентской Ассамблеи НАТО, говорится, что «партия «Свобода» – антизападная, антилиберальная, антиевроинтеграционная, антисемитская, но более всего антирусская сила... Хотя в странах ЕС, от Нидерландов до Венгрии и Швеции, в парламентах присутствуют ультраправые партии, это наиболее опасно в такой политической нестабильной стране, как Украина» (http://rus.ruvr.ru/2012_12_12/Neonacizm-ne-projdet-na-Ukraine/, 12.12.2012).

Из источников в Вашингтоне, пишут СМИ, стало известно, что группа конгрессменов и сенаторов США составляют письмо, адресованное правительству Украины, с предупреждением о применении суровых санкций, если неонацистские настроения станут преобладать. Ранее Госдепартаменту США не удалось пресечь нацистские настроения в Украине и в странах Балтики. Тогда США осудили распространение в стране различного рода нацистских и антисемитских заявлений, что сыграло не последнюю роль на президентских выборах три года назад. Все же Украина болезненно относится к осуждению Западом.

Сенатор К. Гиллибранд и конгрессвумен Д. Вассерман-Шульц дали ясно понять Украине, что если Киев не откажет-

ся от политики героизации пособников нацистов, то Украина рискует лишиться поддержки Соединенных Штатов. И сегодня просто необходимо совместное международное порицание Украины, чтобы остановить дальнейшее распространение нацистских настроений (http://rus.ruvr.ru/2012_12_12/Neonacizm-ne-projdet-na-Ukraine/, 12.12.2012).

Кроме того, также следует обратить внимание, некоторые СМИ пишут: «по информации из глубин ОО, в стане свободовцев паника. Весьма самоуверенное заявление Яценюка националисты приняли как должное, Яценюка вообще, по большому счету, никто из представителей «Свободы», с кем мне приходилось общаться, всерьез не воспринимает и другого от него не ожидали. Напряглись же именно нардепы Тягнибока. Нардепы, имеющие мозг, и понимающие, что клеймо от ЕС – это приговор. Тем временем, как сообщают наши источники, в кулуарах Европарламента горячо обсуждается наглость Арсения Петровича, решившего, будто он настолько влиятелен и самостоятелен, что может вот так запросто игнорировать настоятельные рекомендации ЕС» (<http://polemika.com.ua/article-105705.html>, 14.12.2012).

В материале, размещенном на сайте polemika.com.ua делается предположение, что вероятнее всего, глава фракции ОО в ВР хочет поступить следующим образом: он четко даст понять, что рекомендация им услышана, но при этом станет убеждать огорченных его позицией европейских «гарантов», что дистанцирование от правых, заклеивших себя антисемитизмом и ксенофобией – дело ближайшего времени.

«Как бы там ни было, но если по отношению к ВО «Свободе» ЕС свои выводы сделал, то по Яценюку решение уже летает под высокими потолками кабинетов в Страсбурге», – подчеркивается в материале (<http://polemika.com.ua/article-105705.html>, 14.12.2012).

Безусловно, ситуация для оппозиционных сил складывается не очень комфортная. Намек на возможное лишение поддержки Евросоюза для объединенной оппозиции может быть поводом для серьезной обеспокоенности.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

25 грудня Голова Верховної Ради України В. Рибак зустрінеться з головою Комітету у справах СНД і зв'язках із співвітчизниками Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації Л. Слуцьким (Українские Национальные Новости (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 24.12).

Голова Верховної Ради України В. Рибак сподівається на якнайшвидше завершення Європейським Парламентом усіх процедур щодо ратифікації Угоди про зміни до Угоди між Україною та ЄС про спрощення оформлення віз. Про це В. Рибак сказав 20 грудня під час зустрічі з головою Комітету у закордонних справах Європейського Парламенту Е. Брокком.

Початок роботи Верховної Ради України нового скликання і формування уряду, зазначив він, створює сприятливі передумови для активізації демократичних і економічних реформ, а також подальшої реалізації стратегічного курсу на європейську інтеграцію. «Нинішній етап у відносинах України і Європейського Союзу особливо важливий, а відповідні рекомендації Резолюції Європейського Парламенту від 13 грудня розглядаємо як свідчення відданості Євросоюзу подальшому поглибленню двосторонніх відносин з Україною шляхом підписання Угоди про Асоціацію», – сказав В. Рибак. При цьому він висловив вдячність партнерам в Євросоюзі за пропозиції в частині шляхів реформування системи верховенства права в Україні, за сприяння ЄС Україні в її реформаторських зусиллях.

Голова Верховної Ради зазначив, що українська Сторона підтримує заклик Європарламенту щодо необхідності подальшого спрощення візового режиму для українських громадян, і наголосив на важливості якнайшвидшого завершення Європарламентом усіх процедур, необхідних для ратифікації Угоди про зміни до Угоди між Україною та ЄС про спрощення оформлення віз, підписаної у липні 2012 р.

Українська Сторона висловила сподівання, що Європарламент без подальших зволікань розгляне зміни до Кодексу

Шенгенських кордонів, що позитивно вплине на розвиток міжлюдських контактів.

У цьому контексті Е. Брок зазначив, що Європарламент готовий працювати над питанням спрощення візового режиму для України. «Бо чим більше громадян України, а особливо молодих, побуває у Європі, тим буде краще», – зауважив європарламентарій. Голова Комітету у закордонних справах Європейського Парламенту під час зустрічі наголосив, що до підписання наступного року у Вільнюсі Угоди про Асоціацію України з ЄС в Україні необхідно здійснити ряд реформ, зокрема, у системі правоохоронних органів.

В. Рибак підтвердив, що Україна зацікавлена у якнайшвидшому підписанні Угоди про Асоціацію, адже після її підписання може бути створена поглиблена зона вільної торгівлі. Це, на думку керівника українського парламенту, важливо як для двосторонніх відносин Україна-ЄС, так і у геополітичному вимірі. Він підкреслив, що більшість народних депутатів підтримує курс України на європейську інтеграцію (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2012. – 20.12*).

Голова Верховної Ради України В. Рибак 21 грудня провів зустріч з Надзвичайним і Повноважним Послом Китайської Народної Республіки в Україні Ч. Сіюнем.

Під час зустрічі Сторони обговорили питання подальшої співпраці між Україною та КНР, зокрема, її парламентську складову.

Посол Китайської Народної Республіки привітав В. Рибача з обранням на відповідальну посаду Голови Верховної Ради України та запевнив його у готовності влади КНР до подальшого розвитку і поглиблення українсько-китайських взаємин. Ч. Сіюнь констатував, що протягом останніх років українсько-китайська співпраця вийшла на високий рівень як в економічній, так і у гуманітарній сферах. Посол КНР нагадав, що значний обсяг китайських інвестицій було спрямовано в енергетичну та транспортну галузі, сільське господарство,

інфраструктуру та високі технології. Посол КНР також наголосив на необхідності якнайшвидшої реалізації ряду економічних проектів відповідно до програм розвитку взаємин між Україною і Китаєм, зазначивши, що значну роль у цьому мають відігравати національні парламенти.

Голова Верховної Ради України В. Рибак розповів китайському послу про роботу новообраного парламенту. Він висловив переконання, що наступного тижня усі організаційні питання у частині створення парламентських комітетів будуть вирішені, і «Верховна Рада увійде у нормальний ритм роботи». В. Рибак нагадав, що протягом останніх 2,5 років українсько-китайські відносини інтенсивно розвивалися на всіх рівнях. Він зазначив, що український парламент готовий до подальшої співпраці з Всекитайськими Зборами народних представників (ВСНП), у тому числі з метою обміну досвідом у сфері законодавчої ініціативи та законотворчості.

Голова Верховної Ради України передав запрошення Голові Постійного Комітету ВСНП У Банго відвідати нашу країну з офіційним візитом і підкреслив, що цей візит сприятиме поглибленню українсько-китайського співробітництва (**Офіційний портал Верховної Ради України** (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2012. – 21.12).

Парламентським партіям необхідно зосередитися на виконанні своїх зобов'язань перед виборцями. У той же час «деякі депутати зі «Свободи» дозволяють собі хуліганські дії у Верховній Раді. Про це сказав Голова Верховної Ради України В. Рибак, повідомили УНН у прес-службі ПР.

«Вибори пройшли, їх обговорили, і потрібно цю сторінку перевернути. І опозиції, і більшості треба зайнятися вирішенням тих проблем, які є в суспільстві, і перейти до виконання передвиборчих зобов'язань», – підкреслив В. Рибак.

«Я проаналізував програми всіх п'яти парламентських партій, подивився, що вони обіцяли виборцям у сфері освіти, медицини, економіки, пенсій, зарплат, боротьби з корупцією і так далі. І я закликаю (представників парламентських партій).

– Ред.) Виконувати свої зобов’язання», – зазначив Голова ВР. Разом з тим він звернув увагу на те, що «парламент – це майданчик для дискусій. І як Голова Верховної Ради я зобов’язаний надати слово кожному, хто хоче виступити по якомусь питанню. Депутат повинен мати можливість безперешкодно висловитися. Але приймати рішення треба не шляхом бійок і бійок, а особистим голосуванням. Не згоден – проголосуй проти».

«Я ж, як Голова Верховної Ради, повинен створити умови, щоб працювали Комітети, були майданчики для дискусій, потім законопроекти представлялися у Верховній Раді, працювати з іноземними організаціями, органами місцевого самоврядування», – підсумував В. Рибак (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 24.12).

Відповідаючи на запитання щодо розподілу комітетів між більшістю та опозицією, Голова Верховної Ради В. Рибак в ефірі Першого Національного зазначив: «Ми домовилися, що опозиція повинна мати функції, які дозволять їй контролювати владу». Про це УНН повідомили у прес-службі ПР.

За словами Голови ВР, комітети з питань свободи слова, прав людини, національних меншин, освіти і науки, євроінтеграції та екології віддані опозиції (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 24.12).

Верховна Рада утворила 29 парламентських комітетів та спецкомісію з приватизації. Відповідну постанову підтримали 339 народних депутатів, передає кореспондент УНН.

Зокрема, створюються такі комітети: Комітет з питань аграрної політики та земельних відносин, Комітет з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією, Комітет з питань бюджету, Комітет з питань верховенства права та правосуддя, Комітет з питань економічної політики, Комітет з питань євроінтеграції, Комітет з питань науки та освіти, Комітет у закордонних справах, Комітет з питань інформатизації та

інформаційних технологій, Комітет з питань нацбезпеки та оборони, Комітет з питань охорони здоров'я, Комітет з питань паливно-енергетичного комплексу та інші.

Згідно до документу, Комітет з питань аграрної політики очолив регіонал Г. Калетнік. До комітету серед іншого увійшли регіонали О. Волков, В. Пилипенко, Г. Смітюх, О. Царьов.

У свою чергу, Комітет з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією очолив представник УДАРу В. Чумак. Його першим заступником став нардеп Г. Москаль, а заступником М. Джиґа.

Бюджетний Комітет очолив регіонал Є. Геллер. Його заступниками стали регіонал С. Буряк, представник КПУ О. Калетнік, а також О. Волков.

Комітет з питань правосуддя, як і в минулому парламенті, очолив регіонал С. Ківалов.

Комітет з питань євроінтеграції очолив представник «Батьківщини» Г. Немиря. Його заступником стала регіонала І. Бережна. До Комітету серед іншого увійшов позафракційний В. Балага та экс-міністр економічного розвитку і торгівлі П. Порошенко.

Комітет з питань інформатизації очолив регіонал В. Омельченко.

Комітет з питань культури та духовності представник «Батьківщини» В. Кириленко. Його першим заступником стала «регіоналка» І. Богословська.

Комітет з питань нацбезпеки та оборони очолив экс-спікер парламенту В. Литвин.

Комітет з питань охорони здоров'я знову очолила представник Партії регіонів Т. Бахтеєва.

Нагадаємо, вчора у ЗМІ з'явилася інформація, що комітети ВР, кількість яких 29 плюс одна комісія, вже розподілені.

Так, комітет свободи слова дістався М. Томенку («Батьківщина»), комітет з питань європейської інтеграції та іноземних справ – Г. Немирі («Батьківщина»).

Комітет з питань екологічної політики повинна очолити І. Сех («Свобода»), комітет з культури – В. Кириленко («Батьківщина»), комітет з питань правозахисту – А. Кожем'якін («Батьківщина»), комітет по боротьбі з злочинністю – В. Чумак (УДАР).

Комітет з економічної діяльності (контролю за тендерними процедурами) дістанеться А. Іванчуку («Батьківщина»), комітет з освіти – Л. Гриневич («Батьківщина»). Комітет з прав людини очолить представник УДАРу.

Депутат І. Луценко («Батьківщина») займе пост заступника глави парламентського комітету з питань прав людини.

Водночас, представники опозиції наголошують, що їм не віддали комітети з контрольними функціями, зокрема бюджетний комітет (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 25.12).

Голови парламентських фракцій подали до ВР законопроект про внесення змін до Закону України «Про комітети Верховної Ради України», пише УНН.

Ініціаторами законопроекту значаться: голова фракції ПР О. Єфремов, голова фракції «Батьківщина» А. Яценюк, голова фракції УДАР В. Кличко, лідер фракції «Свобода» О. Тягнибок та лідер фракції КПУ П. Симоненко. Законопроектом пропонується внести зміни до ст. 35 «Про комітети Верховної Ради України». У ст. 35 йдеться про розподіл обов'язків між першим заступником, заступником (заступниками) голів комітетів (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 24.12).

В опозиції не виключають, що тимчасово погодяться на голосування по законопроектах один раз на тиждень.

Про це заявив лідер фракції «Батьківщина» А. Яценюк. «Регіонали» запропонували голосувати за законопроекти один раз на пленарний тиждень, а в решту часу – фактично це три дні – займатися розглядом законопроектів за повною процедурою», – нагадав він.

«Законопроект не може розглядатися 15 хвилин! Я розумію, що при такій схемі сесійна зала, як і зараз, буде далеко не повна в дні, коли там будуть обговорювати законопроекти. Часто така ж картина спостерігається в парламентах інших країн

світу: приходять і голосують ті, хто зацікавлений в проходженні законопроекту», – сказав він.

«Тому як умова особистого голосування кожного депутата тимчасовий захід у вигляді голосування раз на тиждень можливий», – підкреслив А. Яценюк. Він зазначив, що таким чином виконується повна процедура розгляду законопроекту, дотримується Конституція в тій частині, де йдеться про особисте голосування, вводиться в експлуатацію сенсорна кнопка. «Звичайно, будуть і мінуси – активність парламенту в дні розглядів буде нижчою, ніж у дні голосувань», – додав він.

Говорячи про перші дні роботи парламенту, А. Яценюк заявив, що «український виборець отримав те, на що сподівався»

«Мені б, звичайно, хотілося вказати місце Партії регіонів у словесному протистоянні – його ми завжди вигравали, а ось силове програвали. За ці кілька днів сталися синхронізація першого і другого і, скажімо так, фізичний захист української Конституції. В принципі, іншого варіанту розвитку подій і бути не могло», – сказав він (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2012. – 24.12).

Представники опозиційних фракцій без ентузіазму сприйняли ініціативу С. Тігіпка про підтримку у Верховній Раді курсу європейської інтеграції України. Втім, вони утрималися й від категоричної відмови голосувати за проект відповідної заяви. Депутат від УДАРу І. Геращенко заявила, що для її партії євроінтеграція є пріоритетом, але «полягає, насамперед, у внутрішніх змінах в Україні, а не в політичних заявах». «Давайте спочатку почнемо ухвалювати закони, які спрямовані на євроінтеграцію й необхідні на цьому шляху», – запропонувала вона.

Як зазначають ЗМІ, текст заяви, запропонованої С. Тігіпком, не містить жорстких вимог до органів влади, а передбачає лише низку загальних рекомендацій Кабміну (зокрема, про завершення підготовки угоди про асоціацію з ЄС до підписання й про її імплементацію), а також парламентським комітетам (про активізацію роботи зі впровадження в Україні європейського законодавства).

Народні депутати поки не ознайомлені з цим документом, але «декілька одіозних пунктів» у ньому гарантують, що за проект заяви в запропонованій редакції опозиція не проголошує. Зокрема, документ передбачає, що ВР підтримає масштабний перегляд зобов'язань України перед СОТ, хоча ця ініціатива Кабміну викликала критику в СОТ і ЄС. Так, пропонується доручити Кабміну «активізувати співпрацю з ЄС щодо поліпшення умов членства України в СОТ». Також маймовірно, на думку оглядачів, що опозиція підтримає пункт про прохання в Євросоюзу технічної допомоги (фінансування) «на ефективну імплементацію Кримінального процесуального кодексу» (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2012. – 24.12).

Опозиція повинна викликати уряд чи окремих урядовців на засідання Верховної Ради, а не ходити на засідання Кабінету Міністрів. Таку думку висловив депутат «Батьківщини» М. Томенко у відповідь на запитання про те, якими повинні бути взаємини опозиції та нового уряду, повідомляє його прес-служба. «Ідеї певної співпраці опозиції з урядом, скажімо, шляхом відвідування засідань Кабміну уповноваженими представниками опозиції, виглядають політичною наївністю», – сказав він. «На засіданнях Кабміну, наскільки ми поінформовані, в принципі не відбуваються дискусії навіть серед членів уряду, адже там лише голосуються або затверджуються певні рішення», – зазначив він. Як приклад опозиціонер навів нещодавню заяву В. Хорошковського та відсутність у новому складі уряду С. Тігіпка, політиків, які мають більш проєвропейські погляди і виступають проти участі України у Митному союзі (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2012. – 24.12).

Після Нового року в рамках фракції «Батьківщина» буде проводитися серйозний аналіз виборчої кампанії. Про це в ефірі 5 каналу заявила народний депутат від «Батьківщини» Л. Оробець. «Усе, що відбувалося на виборах, чекає

свого розслідування. Після Нового року в рамках фракції чекаю дуже серйозний розбір польотів щодо виборів, тому що є дуже багато речей, які потрібно з'ясувати», – підкреслила вона.

«Я обіцяла розслідувати все те, що відбулося в мене на 194-му окрузі, яким я безпосередньо займалася. Мова йде й про Черкаси, і про Черкаську область. Там було багато питань і щодо діяльності своїх, я не буду говорити про це публічно. Але погодьтеся, політична сила, яка претендує на майбутнє, повинна навчитися очищатися зсередини», – додала Л. Оробець (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2012. – 24.12).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Протягом двох місяців уряд має підготувати плани структурної перебудови економіки на 2013 р. Про це Президент України В. Янукович сказав під час зустрічі з членами новопризначеного Кабінету Міністрів.

«Ми повинні в найкоротші терміни – я вважаю, це рішення прийме уряд на чолі з Прем'єр-міністром – відпрацювати відповідні програмні заходи. Що ми будемо робити, на що ми повинні націлити реалізацію структурної перебудови економіки», – сказав глава держави. «По термінах, я просив би, щоб ми найближчим часом це почули», – додав В. Янукович.

Президент наголосив, що розвиток внутрішнього ринку, фокусування зусиль на кредитуванні вітчизняної промисловості, бізнесу, максимальна участь національного капіталу в цьому процесі – інструменти, які зараз необхідні для захисту й активізації економіки України. «Результати практичної праці, практичного виконання попередніх планів свідчать, що необхідно значно посилити контроль над використанням усіх наявних ресурсів, особливо бюджетних коштів», – сказав глава держави. Він підкреслив, що очікує від контролюючих органів ефективної роботи.

У наступному році, зазначив Президент, слід ретельно проаналізувати недоліки, які мали місце у 2012 р., – і врахувати це при подальшому плануванні. «Я буду просити вас, персонально

кожного, дуже відповідально підійти до цієї роботи – створення таких планів на наступний рік», – наголосив В. Янукович.

Глава держави звернув особливу увагу на необхідність продовження обраного шляху реформування країни. «Ми повинні рухатися далі. Багато зроблено позитивного – це треба нарощувати й продовжувати», – сказав глава держави.

В. Янукович також наголосив на важливості роботи з громадянами, щоб розуміти, як люди реагують на зміни, які вже зроблені чи планується здійснити. «Кожен у своєму напрямку повинен працювати з громадськими організаціями, з об'єднаннями громадян, виїжджати в регіони, на місця, проводити роз'яснювальну роботу», – сказав Президент, звертаючись до членів уряду (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2012. – 24.12).

Найближчим часом Президент України В. Янукович визначиться з кандидатурою на посаду Голови Національного банку України. Про це він сказав під час зустрічі з членами Кабінету Міністрів. У цьому контексті глава держави наголосив, що одним із пріоритетів наступного року має стати ведення макроекономічної політики, спрямованої на формування нових стимулів для кредитно-інвестиційної діяльності.

«Зміна рушіїв економічного розвитку потребуватиме освоєння нових важелів банківського регулювання, антиінфляційної політики, жорсткого контролю валютного ринку з метою уникнення спекуляцій. У цій сфері потрібна тісна співпраця уряду і Національного банку», – сказав Президент (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2012. – 24.12).

Подальший розвиток реального сектору національної економіки та розбудова внутрішнього ринку залишаться серед пріоритетів роботи влади у 2013 р. Про це Президент України В. Янукович сказав під час зустрічі з членами Кабінету Міністрів. Важливим, за словами глави держави,

є послідовне продовження політики дерегуляції, насамперед – скорочення витрат бізнесу.

Президент звернув окрему увагу на необхідність реформування аграрного сектору, що потребує запровадження ефективних форм господарювання, розвитку кооперативного руху, модернізації державної допомоги селянам.

«В умовах жорстких бюджетних обмежень має відбуватися вдосконалення організації соціальної сфери, посилення цільового характеру соціальних видатків. Має бути продовжена бюджетна реформа, яка пов'язана з Пенсійним фондом», – також сказав В. Янукович. Президент, крім того, наголосив на важливості подальшого реформування сектору безпеки. «Завершена розробка цілої низки концептуальних документів, зокрема щодо реформи армії, правоохоронної сфери. Слід переходити до їх реалізації», – зазначив він.

«Ми розраховуємо на поглиблену співпрацю з міжнародними фінансовими установами – МВФ та Світовим банком, на позитивний хід переговорів зі Світовою організацією торгівлі щодо внесених пропозицій стосовно врахування наших національних інтересів у сфері міжнародної торгівлі», – додав В. Янукович (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2012. – 24.12).

Новостворена Державна служба України з надзвичайних ситуацій, роботу якої координуватиме Міністерство оборони, буде ефективно працювати. Таке переконання висловив Президент України В. Янукович під час представлення керівному складу ЗСУ нового Міністра оборони.

«Реформування системи виконавчої влади, оптимізація виконавчих структур продовжуються. У ході цієї дискусії в уряді виникла пропозиція, яка вже давно була напрацьована: підпорядкувати міністру оборони Службу з надзвичайних ситуацій. Я підтримав таку пропозицію і прийняв рішення зробити таке реформування», – сказав глава держави.

«Це рішення було прийнято у зв'язку з тим, що з року в рік ми на практиці стикаємося з проблемами, пов'язаними з

ліквідацією наслідків надзвичайних ситуацій і стихійних лих. Досвід, який є у світі, показує: найбільш ефективно служба з ліквідації надзвичайних ситуацій працює в тих країнах, де ці служби підпорядковані і знаходяться у складі збройних сил», – наголосив Президент. В. Янукович доручив новому керівнику Міністерства оборони провести необхідну організаційну роботу (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2012. – 24.12).*

Президент України В. Янукович наголошує на необхідності посилення роботи Міністерства закордонних справ щодо економізації зовнішньої політики держави. Йдеться, зокрема, про просування української продукції на нові ринки збуту та залучення в Україну іноземних інвестицій. Про це глава держави сказав під час представлення нового керівника МЗС.

«Ми повинні зробити все, щоб зберегти наші традиційні ринки, а в окремих випадках – розширити географію та знаходити нові ринки збуту нашої продукції», – сказав В. Янукович. Він додав, що ця робота є особливо важливою й актуальною в контексті складної економічної ситуації у світі.

Глава держави зазначив, що для ефективної реалізації цього завдання необхідно реформувати МЗС та Торгово-промисловою палату, «навчити дипломатів, послів, торгово-економічні місії роботі в цьому напрямку».

Сьогодні, підкреслив Президент, Україна має активно шукати оптимальні моделі свого економічного розвитку (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2012. – 24.12).*

Президент В. Янукович назначил главой Винницкой областной государственной администрации И. Мовчана. Об этом говорится в указе главы государства.

Его предшественник, Н. Джига, был уволен с этой должности в конце ноября в связи с избранием народным депутатом.

И. Мовчан был первым заместителем главы ОГА. Он родился в 1964 г. В 2000-х годах был депутатом Винницкого облсовета двух созывов (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2012. – 24.12).

Президент В. Янукович подчинил Министерству экологии и природных ресурсов Государственное агентство по управлению зоной отчуждения, которое ранее было в подчинении реорганизованного Министерства чрезвычайных ситуаций. Об этом говорится в указе № 726 от 24 декабря, размещенном на сайте Президента. Данные изменения в систему центральных органов исполнительной власти внесены в связи с реорганизацией Министерства чрезвычайных ситуаций. Напомним, В. Янукович реорганизовал МЧС и Госинспекцию техногенной безопасности в Госслужбу чрезвычайных ситуаций (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2012. – 24.12).

Администрацию Государственной пограничной службы подчинили Министерству внутренних дел. Об этом говорится в Указе Президента В. Януковича. Кроме того, в подчинении МВД осталась Государственная миграционная служба.

Напомним, ранее администрация Государственной пограничной службы (центральный орган исполнительной власти) не подчинялась никому. Она была создана в 2003 г. и является правопреемником Госкомитета по делам охраны государственной границы Украины (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2012. – 24.12).

Прем'єр-міністр М. Азаров сподівається, що новий уряд виправдає очікування людей. Про це він заявив, спілкуючись з користувачами соціальної мережі Фейсбук, з приводу призначення нового складу Кабінету Міністрів.

«Сьогодні приступив до роботи новий уряд. Він дійсно новий. 10 членів Кабінету Міністрів до цього не працювали в урядових структурах. Тепер у складі Кабінету Міністрів три жінки, так що поступово гендерна рівність відновлюється.

Уряд значно помолодшав, і одночасно в нього прийшли люди, що пройшли гарну школу життя. Тому будемо сподіватися, що він виправдає ті очікування, які покладають на нього наші люди», – сказав глава уряду, висловивши подяку численній аудиторії за поздоровлення на його адресу у зв'язку з призначенням на посаду Прем'єр-міністра.

При цьому М. Азаров підкреслив, що на першому засіданні Кабінету Міністрів закликав усіх міністрів вести активний діалог із суспільством, бути відкритими і публічними. «Будемо сподіватися, що вони дослухаються до моїх закликів», – зазначив М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2012. – 24.12).

Під час зустрічі Президент націлив уряд на активний діалог з фракціями Верховної Ради. Про це Прем'єр-міністр М. Азаров заявив, спілкуючись з користувачами соціальної мережі Фейсбук.

Прем'єр-міністр повідомив, що він запропонував опозиційним фракціям нової Верховної Ради проведення консультацій з питань внутрішньої і зовнішньої політики. «Однак, на превеликий жаль, ніяких відповідей на свою пропозицію я не отримав. Можливо, фракції зараз зайняті розподілом комітетів, а, може, готуються до Нового року. У всякому разі, поки активність багатьох політиків помітна лише на всяких телешоу», – сказав М. Азаров.

При цьому він висловив сподівання, що конструктивний діалог все-таки відбудеться (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2012. – 24.12).

Кандидатури на посади міністра промислової політики і міністра культури на стадії розгляду. Про це заявив Прем'єр-міністр М. Азаров, спілкуючись з користувачами соціальної мережі Фейсбук з приводу призначення нового складу Кабінету Міністрів. М. Азаров зазначив, що при обговоренні кандидатур міністрів були дискусії: «Однак, рішення

були прийняті, і в результаті цих рішень я підписав подання за всіма кандидатурами на посади міністрів і віце-прем'єр-міністрів» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2012. – 24.12).

Прем'єр-міністр М. Азаров провів перше засідання уряду у новому складі. Уряд у новому складі прийняв перші рішення, які забезпечать життєдіяльність країни у період свят та вирішення соціальних питань.

«Розписано нерозподілений обсяг додаткової дотації на вирівнювання фінансової забезпеченості місцевих бюджетів – ці кошти в першу чергу підуть на виплату зарплат. Затверджено перелік бюджетних програм згідно із Законом про Держбюджет на 2013 р.», – сказано в повідомленні прес-служби уряду (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*). – 2012. – 24.12).

Прем'єр-міністр М. Азаров дав перші доручення ново-призначеним членам уряду. Глава уряду поставив відповідні завдання під час першого організаційного засідання Кабінету Міністрів, яке пройшло 24 грудня.

М. Азаров наголосив, що незважаючи на останній тиждень року, ще чимало невідкладної роботи. Зокрема, до кінця року необхідно затвердити місцеві бюджети. «Бюджети повинні бути не абиякі, а обов'язково збалансовані», – наголосив М. Азаров.

Глава уряду доручив віце-прем'єр-міністру О. Вілкулу особисто контролювати питання затвердження місцевих бюджетів.

Також М. Азаров зазначив, що питаннями, пов'язаними з надзвичайними ситуаціями, в уряді опікуватиметься віце-прем'єр-міністр Ю. Бойко.

Окрім цього, Прем'єр-міністр доручив міністру соціальної політики Н. Королевській взяти на контроль питання виплати заробітної плати. Адже, за його словами, те, про що звітує регіональна влада, на жаль, не завжди співпадає з дійсністю. «Ми повинні забезпечити вчасну виплат заробітної плати», – наголосив М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2012. – 24.12).

Основным заданием Министерства экономического развития и торговли (МЭРТ) Украины в 2013 г. является обеспечение вместе с другими министерствами и ведомствами экономического роста на уровне 3–3,5 %, который заложен в Госбюджете-2013, заявил Премьер-министр Н. Азаров.

«Задача тяжелая, особенно в условиях рецессии в Европе, но в то же время задача реальная», – сказал глава правительства, представляя нового министра И. Прасолова.

По данным Госстата, ВВП Украины в третьем квартале 2012 г. упал на 1,3 % по сравнению с III кварталом 2011 г., тогда как в первом квартале рост составил 2 %, во втором – 3 %.

Премьер-министр Н. Азаров на минувшей неделе признал, что из-за ухудшения мировой конъюнктуры в 2012 г. рост украинском экономики окажется намного меньшим, чем планировавшиеся 3,9 %. «Хорошо, если будем иметь плюс по завершению года», – сказал глава правительства (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2012. – 24.12).*

Міністерство фінансів України здійснює моніторинг стану затвердження місцевих бюджетів на 2013 р.

Станом на 21 грудня 2012 р. затверджено 146 місцевих бюджетів різних рівнів, у тому числі:

14 – обласних бюджетів (Вінницької, Дніпропетровської, Житомирської, Закарпатської, Київської, Кіровоградської, Миколаївської, Полтавської, Рівненської, Харківської, Херсонської, Хмельницької, Чернівецької, Чернігівської областей);

18 – міських бюджетів міст обласного значення;

9 – районних бюджетів у містах;

55 – районних бюджетів;

3 – міських бюджетів міст районного значення;

6 – селищних бюджетів;

41 – сільський бюджет.

Із 692 місцевих бюджетів (з якими державний бюджет має прями міжбюджетні відносини) затверджено 87 місцевих бюджетів або 12,6 %

Найбільша кількість місцевих бюджетів усіх рівнів затверджена у Донецькій області – 34, Полтавській – 26, Житомирській – 14, Миколаївській – 12 (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua). – 2012. – 24.12).

Затверджено програми розвитку гірничодобувних підприємств на 2013 р.

Під час розгляду й погодження планів розвитку гірничих робіт підпорядковані Криворізькому теруправлінню гірничодобувні підприємства Дніпропетровської, Полтавської та Запорізької областей представили свої досягнення у сфері промислової безпеки та охорони праці.

Перший заступник голови Держгірпромнагляду В. Шайтан, ознайомившись з програмами, залишився задоволений зростанням виробничих показників та, з огляду на представлені програми, висловив сподівання на подальший успішний розвиток підприємств. Особливу увагу було приділено паспортизації будівель та споруд, впровадженню програмного комплексу «Вентиляція шахт», безпечному проведенню вибухових робіт та експлуатації обладнання й механізмів.

Усі пожежонебезпечні ділянки комбінатів та шахт протягом 2012 р. обладнано системами автоматичного пожежогасіння й сигналізації. Зафіксовано позитивну динаміку у процесі переходу гірничодобувних підприємств на використання екологічно безпечних безтритлових вибухових речовин. Одні з найбільших гірничозбагачувальних комбінатів України – Північний, Центральний та Інгулецький вкладають в роботу з охорони праці та промислової безпеки значні суми.

Під час розгляду та погодження планів гірничих робіт на 2013 р. для підприємств внесено пропозицію під час складання фінансових планів розвитку підприємства на 2013–2015 рр., передбачати статті бюджету: «Використання та впровадження ГІС(технологічна основа створення географічних інформаційних систем, що дозволяють реалізувати їхні функціональні можливості) моніторингу стану масивів порід».

На заході були присутні фахівці Держгірпромнагляду, Перший заступник міністра екології та природних ресурсів Ук-

раїни, працівники Науково-дослідного інституту безпеки праці та екології в гірничорудній і металургійній промисловості, науково-дослідного гірничорудного інституту, інституту проблем природокористування та екології, представники підприємств Метінвест Холдингу, ПАТ «Центральний ГЗК», ПАТ «Інгулецький ГЗК» та ін. (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua).* – 2012. – 24.12).

Мінкультури підготує підзаконні акти у зв'язку з новим законом, що звільняє національний культурний продукт від сплати ПДВ.

21 грудня відбулась робоча нарада апарату Міністерства культури з керівниками управлінь та департаментів культури обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, а також Міністерства культури АР Крим.

Під час наради було підбито підсумок роботи галузі у 2012 р. «Ми з вами повинні обговорити наші плани – як ми бачимо розвиток галузі у короткостроковій та довгостроковій перспективі, які подальші кроки маємо зробити. Не дивлячись на усі досягнення в роботі галузі культури протягом 2012 р., ми не можемо говорити про відсутність проблем», – зазначив міністр культури М. Кулиняк. Окрему увагу присутніх він звернув на нещодавно підписаний Президентом України В. Януковичем Закон про внесення змін до Податкового кодексу України, яким, зокрема, передбачається звільнення від ПДВ національного культурного продукту.

«Для нас звільнення усього національного культурного продукту від ПДВ – велике досягнення. Але усі ми знаємо, що за Законом ідуть підзаконні акти, і ми маємо доручення щодо напруцювання відповідних наказів, розпоряджень, рішень тощо. Це необхідно для того, щоб ми могли чітко сформулювати як працюватиме цей Закон. І оскільки цей закон охоплює повністю роботу усієї галузі культури – починаючи від роботи сільського клубу та районної бібліотеки до національних закладів культури і колективів – ми вирішили на останньому засіданні колегиї Міністерства культури надати доручення усім

керівникам регіональних управлінь та департаментів культури підготувати у стислі терміни пропозиції до необхідних підзаконних актів, у яких обов'язково врахувати всі потреби галузі в межах дії цього Закону», – наголосив М. Кулиняк.

Також під час наради учасники обговорили низку організаційних питань щодо роботи Міністерства культури України у 2013 р. та розвитку галузі (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2012. – 23.12).

З 19 по 21 грудня 2012 р. під головуванням першого заступника голови Держводагентства М. Яцюка відбулися наради з питань підготовки та організації проведення поливної кампанії у 2013 р. (АР Крим, Херсонська та Миколаївська області).

Наради були проведені з метою аналізу експлуатаційної діяльності водогосподарських організацій у 2012 р. та удосконалення договірних відносин із сільгоспвиробниками у 2013 р. з подачі води на зрошення, розробки планів водокористування, експлуатації меліоративних систем.

Участь у зазначених нарадах взяли представники водогосподарських організацій АР Крим, Дніпропетровської, Запорізької, Миколаївської, Одеської та Херсонської областей (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2012. – 24.12).

Начало строительства ветки метро на Троецину начнется в 2013 г. «Одна из первых задач 2013 г. – начать строительство четвертой ветки метро. Это тот вопрос, который уже давно беспокоит киевлян, и в следующем году мы наконец начнем реальную его реализацию», – сказал замглавы Киевской горадминистрации А. Голубченко.

Отметим, что его заявление прозвучало, несмотря на жалобы главы КГГА А. Попова на то, что в Госбюджете-2013 нет денег на капитальное строительство в столице. Так, в своей статье в свежем выпуске газеты «Зеркало недели. Украина» мер столицы заявил, что эта сумма капитальных вложений для

Киева на 2013 г. в документі обмежена до 750 млн грн. «Між тем спорудження однієї тільки станції метро обходиться в середньому в 1 млрд грн. А в наших планах на майбутній рік стояв ввід в експлуатацію станції метро «Теремки». Тільки для продовження будівництва Подільського моста необхідно порядку 3 млрд грн», – написав він. Слід відзначити, що вартість будівництва – орієнтовно 11,2 млрд грн. Передбачається, що пасажиропотік буде досягати 40,8 тис. осіб на годину. Орієнтовний термін будівництва до 2017 г. включительно (*Лівий берег* (<http://lb.ua>). – 2012. – 24.12).

ПОЛІТИКА

Опозиційні сили «Батьківщина», УДАР і «Свобода» висунуть єдиного кандидата на вибори мера Києва. Про це заявив лідер об'єднаної опозиції «Батьківщина» А. Яценюк. За його словами, рада опозиції була створена для кількох цілей: виробити і узгодити єдину політичну позицію, внесення законів. «Спільна участь у виборах... Я кажу сьогодні в першу чергу про місцеві вибори, починаючи з виборів у Києві», – сказав А. Яценюк. Відповідаючи на питання, чи буде від «Батьківщини», УДАРу та «Свободи» єдиний кандидат у Києві, він сказав: «Абсолютно правильно. Адже ця формула показала успіх» (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2012. – 24.12).

Лідер об'єднаної опозиції «Батьківщина» А. Яценюк називає ситуацію з депутатами Табаловими спецоперацією, спрямованою проти нього. «Політичного майбутнього у цих людей після всього, що сталося, бути не може. За великим рахунком, цій владі Табалови не потрібні. Їм треба було вибити стілець з-під мене. Це була спецоперація», – сказав він. «План Партії регіонів був такий: у ВР повинні були з'явитися «Батьківщина» – за умови, що Ю. Тимошенко у в'язниці – і «Фронт змін», який став би в цій ситуації розкольником.

При цьому, звичайно, ми б тоді протистояли один одному. Тобто разом з УДАРом та “Свободою” було б чотири розрізнені опозиційні сили проти однієї Партії регіонів», – розповів А. Яценюк. «Але цього не сталося!... “Регіонали” будуть робити все для розколу опозиції, а ми повинні робити все для нашої єдності», – заявив він.

Він також заявив, що питання про керівництво фракцією «Батьківщина» він з Ю. Тимошенко обговорював ще місяця півтора тому, коли зустрічалися в харківській лікарні. «Пізніше вона виклала свою позицію в листі. На засіданні фракції його зачитав С. Власенко. У цьому листі Тимошенко проголосувала за мене як за керівника фракції», – розповів він. А. Яценюк зазначив, що перш ніж ставити питання про обрання на голосування, заявив, що це він привів Табалових, і якщо депутати вважатимуть, що «цей факт не дає йому можливості очолити фракцію, – добре». «Обговорення йшло півтори-дві години. У підсумку тільки три людини утрималися при голосуванні за мою кандидатуру. І це їхнє право... Бо очікувалося інше рішення фракції. Завдання у «донецьких» було розколоти фракцію, домогтися того, щоб їх стало дві», – сказав він.

А. Яценюк також заявив, що в опозиції була своя кандидатура на посаду першого віце-спікера – О. Турчинов. «У Партії регіонів, дізнавшись, що на посаду першого віце-спікера претендує Олександр Турчинов, навідріз відмовилися виконувати те, що виконала демократична коаліція в 2008 р. Олександр Валентинович, треба віддати належне, вчинив мудро, ухваливши рішення не наполягати на своєму призначенні», – розповів А. Яценюк. «У нього не було особистих амбіцій зайняти цю посаду. Він став головою політради об'єднаної опозиції. Те, що влада не дала нам цієї посади, теж елемент одного великого пазлу по недопущенню опозиції до прийняття рішень», – сказав він (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2012. – 24.12).

Представители Национального банка Украины оказывают давление на весь финансовый рынок с целью монополи-

защиты. Такое мнение выразила депутат Верховной Рады от блока «Батьківщина» Л. Оробец в телеэфире 5 канала.

Комментируя недавний обыск в принадлежащей ее мужу инвесткомпании «Феникс капитал», Л. Оробец отметила, в этой ситуации есть две составляющие – экономическая и политическая. «Арбузов и компания под себя подгребают финансовый рынок... Речь идет, в первую очередь, о влиянии на всю отрасль, идет монополизация. Те фирмы, которые последние несколько лет активно работали на рынке, сейчас все испытывают такое давление», – сказала Л. Оробец. Вместе с тем, по ее словам, эта проблема имеет еще и политическую составляющую. «Такой жестокости и прицельности не было ни в одной другой компании, где происходили обыски», – подчеркнула представитель «Батьківщины».

Как известно, ранее экс-глава Харьковской облгосадминистрации А. Аваков заявлял, что введение временной администрации Нацбанка в принадлежавший ему банк «Базис» является попыткой давления на него как представителя оппозиционной «Батьківщины» (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2012. – 24.12).

Назначения в новое правительство свидетельствуют об отсутствии у Президента В. Януковича системного подхода к преодолению кризиса и воплощению нужных стране реформ. Об этом идет речь в заявлении партии УДАР.

«Новое украинское правительство – это не команда профессионалов, а сборная представителей «семьи» и разных олигархических кланов», – говорится в заявлении. «Наибольшее возмущение вызывает возвращение в правительство одиозных персон, коррупционеров и украинофобов, которые работают на разжигание межнациональной вражды в стране. Повторное назначение министром образования Д. Табачника... Вряд ли эти новые-старые фамилии станут признаком другой политики в государстве», – говорится в заявлении. В партии подчеркнули, что некоторые назначения продемонстрировали, кто на парламентских выборах был «назначен»

оппозицией и кого продолжают «интегрировать» во власть. Кроме того, УДАР требует немедленного отчета премьера Н. Азарова за действия предыдущего правительства, в частности в сфере экономики, тендерных закупок, медицины и социальной сфере. Соответствующее постановление об отчете правительства УДАР зарегистрировал в первые дни работы нового парламента (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2012. – 24.12).

Один из лидеров партии «Батьківщина», нардеп Н. Томенко считает новоназначенных министров полностью подконтрольными Президенту В. Януковичу.

«Если проанализировать нынешний состав нового правительства, то, очевидно, что это правительство, которое формировалось исключительно исходя из интересов В. Януковича», – считает Н. Томенко. По его словам, все члены правительства должны были даже теоретически не конкурировать с В. Януковичем в его борьбе за второй срок на пост президента в 2015 г. «Кроме того, это должны быть не просто надежные по политическим убеждениям министры, а прежде всего проверенные финансово-экономическими испытаниями люди. Начиная с первого вице-премьера С. Арбузова, который, разумеется, будет реальным руководителем, представителем Януковича и основным коммуникатором с Президентом, и заканчивая созданием Министерства доходов и сборов», – отметил нардеп.

Поэтому, сказал Н. Томенко, в новом Кабмине большинство чиновников – это люди, которые либо фактически являются членами семьи Януковича, или претендующие на то, чтобы ими стать. «...Наталья Королевская, очевидно, должна была бы олицетворить идею Януковича о правительственном сотрудничестве с «конструктивной и правильной оппозицией», – отметил Н. Томенко. По его мнению, если создание Министерства доходов и сборов можно назвать своеобразным управленческим хитом, то назначение министром соцполитики Н. Королевской, которая почти весь последний год посвятила тому, чтобы собирать подписи за освобождение «непрофес-

сионального и коррумпированного» Премьер-министра Н. Азарова, выглядит как политический прикол.

«Нынешняя структура правительства доказывает, что полномочия определялись под конкретных людей, а не под управленческую «оптимизацию». Поэтому можно сказать, что формирование именно такого правительства с такой структурой, это – полная остановка разговоров об успешной административной реформе правительственных структур. Таким образом, Президент уже получил свое «Правительство мечты Януковича», – отметил Н. Томенко (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2012. – 24.12).

Экс-депутат Верховной Рады от БЮТ Н. Королевская пошла ва-банк, возглавив Министерство социальной политики. Такое мнение выразил политолог В. Карасев, комментируя назначение нового состава Кабинета Министров.

«Это рискованный шаг, но он может окупиться. Оставаться выпавшей из большой политики Королевская не захотела. Она смогла вернуться на таком рискованном, сложном, возможно, даже опасном для дальнейшей политической карьеры назначении. Если у нее получится работать эффективно, если она проявит себя антикризисным социальным менеджером, то компенсирует поражение на парламентских выборах», – сказал В. Карасев (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2012. – 24.12).

Замглавы фракции «Батьківщина» В. Яворивский заявил, что «Батьківщина» положительно оценивает назначение Л. Кожары министром иностранных дел. «То, что вместо министра иностранных дел Константина Грищенко назначен более умеренный Л. Кожара, это плюс. Мы позитивно оцениваем это решение. Риторика основной массы депутатов Партии регионов в последнее время направлена именно на евроинтеграцию. Угрозы со стороны России вынудили Януковича назначить на этот пост более умеренного и профессионального дипломата», – отметил В. Яворивский.

Однако, отмечает оппозиционер, назначение Д. Табачника на пост министра образования вновь показывает, что «сохраняются антиукраинские позиции в новом Кабмине. «Батьківщина» и далее будет выступать против такой политики».

Он добавил, что назначение Н. Королевской министром социальной политики для «Батьківщини» не было неожиданным: «Наша экс-соратница давно предала нас, а это назначение – плата за такую позицию». Депутат считает, что в любом случае этот состав Кабмина показывает усиление интересов Президента В. Януковича в исполнительной власти: «Назначения показывают, что интересы непосредственно старшего сына Президента существенно усилились. Его люди из Нацбанка перешли в Кабмин, а это значит, что и сам сын Президента будет контролировать принятие решений». Политик добавил: «Наша позиция однозначна. Это не новый Кабмин, а лишь обновленный, поэтому это правительство однозначно не справится с преодолением кризиса. Это правительство не меняет общую картину застоя в экономике» (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2012. – 24.12).

22 декабря 2012 г. в Москве в Колонном зале Дома Союзов состоялся торжественный вечер, посвященный 90-летию создания СССР. От лидеров компартий стран – бывших республик СССР выступил руководитель коммунистов Украины П. Симоненко (*Компартия України* (www.kri.ua). – 2012. – 23.12).

Лідер партії УДАР В. Кличко прийняв участь у конференції партії «Єдиний національний рух» у Тбілісі. «Я порівнюю свої враження від Грузії кінця дев'яностих і сьогоднішньої, – сказав В. Кличко. – Різниця принципова. Це вже інша країна. Останнім прикладом стали парламентські вибори, що відбулися тут у жовтні. Грузія показала усім, що вона демократична держава, де опозиція може прийти до влади шляхом демократичних виборів», – підкреслив лідер УДАРу.

Також відбулася зустріч В. Кличка з Президентом Грузії М. Саакашвілі. В. Кличко висловив сподівання, що партія гру-

зинського Президента М. Саакашвілі, яка сьогодні опинилася в опозиції, продовжить і примножить ті досягнення, якими сьогодні пишається країна. Партія УДАР та партія «Єдиний Національний Рух» підписали угоду про співробітництво. Сторони вестимуть постійний діалог з актуальних питань соціально-економічного та суспільно-політичного розвитку України та Грузії, Європейського Союзу та міжнародних відносин. Співпраця партій буде, зокрема, спрямована на досягнення Україною відповідності критеріям щодо приєднання до європейської спільноти. У Тбілісі В. Кличко відвідав новий Будинок юстиції, де оформлюють усі види документів *(За матеріалами сайту партії УДАР Віталія Кличка (<http://klichko.org/ua>)). – 2012. – 24.12).*

Партія УДАР не братиме участі у формуванні т. з. тіньового уряду, адже його діяльність не є ефективною в реаліях нинішньої української політики. Про це в інтерв'ю виданню «Дзеркала тижня» заявив лідер УДАРу В. Кличко.

На думку політика, головним завданням опозиційного уряду має бути моніторинг усіх дій влади, аналіз і публічна реакція на роботу діючого уряду, напрацювання альтернативних законопроектів і пропозицій, до яких влада в ідеалі має дослухатися. Однак, зауважує лідер УДАРу, є кілька серйозних проблем, що унеможливають ефективну роботу тіньового уряду.

«По-перше, це непублічність, критична закритість нинішньої влади, зокрема, і щодо діяльності Кабміну. Згадайте, як готувався держбюджет-2013. Навіть міністри і діючі депутати не знали його ключових параметрів аж до самої хвилини голосування. Це неприпустимо і ми вимагатимемо від влади більшої прозорості», – вважає В. Кличко.

Друга проблема, на думку політика, це те, що влада не налаштована на діалог з опозицією. «Ритуальні заяви Азарова про необхідність співпраці навряд чи варто брати до уваги. Бо діалог починається тоді, коли влада усвідомлює, що опозиція – це не просто три парламентські фракції, до яких входять 180 депутатів. За ними – мільйони громадян України. На це потрібно зважати», – впевнений політик.

«Тому ми не налаштовані витратити свій час марно та займатися імітацією діяльності, в тому числі створюючи тіньовий уряд. Ми доб'ємося, аби наша позиція звучала, аби її сприймали, до неї дослуховувалися і враховували. Це принципово для виконання нашої виборчої програми», – переконаний лідер УДАРу (*Сайт партії УДАР Віталія Кличка* (<http://klichko.org/ua>). – 2012. – 22.12).

ЕКОНОМІКА

Як заявляють банкіри, Держбанки, як і восени поточного року, знову грають роль стабілізаторів на міжбанківському валютному ринку і викупувають надлишкову пропозицію валюти, таким чином утримуючи курс гривні від надмірного зміцнення.

«Держбанки знаходяться в короткої валютної позиції. Вони продавали валюту восени, коли спостерігався її дефіцит на ринку з причини підвищеного попиту. Зараз вони поповнюють свої валютні запаси, викупуваючи вже надлишкову пропозицію валюти з ринку, тим самим утримують курс гривні від надмірного зміцнення», – сказав дилер одного з комерційних банків. Банкір відзначив, що котирування на міжбанку по парі гривень за долар за короткий проміжок часу змінилися з 8,1 грн за долар до 8,05 грн за долар.

За його словами, ця ситуація не типова для кінця року, оскільки зазвичай в цей час імпортери купують валюту для розрахунків за своїми контрактами.

«На сьогоднішній день ми не бачимо передумов для того, щоб долар почав дорожчати», – зазначив банкір.

У свою чергу, дилер іншого банку вважає, що після Нового року ситуація може мати тенденцію на зниження курсу гривні. Він пояснює це тим, що підвищиться попит на валюту, зокрема, її, купуватиме «Нафтогаз» для розрахунків за імпортований газ. «Після Нового року все відіграється назад» – висловив упевненість банкір (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2012. – 24.12).

Акції «Центренерго» і «Донбасенерго» Фонд держмайна продасть після оприлюднення результатів діяльності за 2012 р. і, очевидно, зробить це в I кварталі 2013 р. Про це заявив старший аналітик Dragon Capital Д. Саква.

«За умови, що уряд залишить у держвласності 25 % пакетів акцій обох генкомпаній (як це було при проведенні попередніх аналогічних аукціонів), Фонд держмайна може виставити на продаж 53 % акцій «Центренерго» і 61 % акцій «Донбасенерго», – сказав він. За словами аналітика, ФДМ раніше планував оголосити терміни і умови проведення аукціонів в грудні, проте, очевидно, зробить це в I кварталі 2013 р. після того, як компанії опублікують свої результати діяльності за 2012 р., які, як ми очікуємо, будуть досить високими.

«Хоча попит на теплову електроенергію знизився в IV кварталі 2012 р., тарифи генкомпаній залишилися високими, у зв'язку з чим ми очікуємо, що «Центренерго» і «Донбасенерго» залишаться прибутковими за підсумками зазначеного періоду, тоді як раніше ми прогнозували збитки», – зазначив експерт. За оцінками експерта, за підсумками року чистий прибуток «Центренерго» може досягти рекордних 59 млн дол. (коефіцієнт ціна/чистий прибуток 4,8), а чистий прибуток «Донбасенерго» – 35 млн дол. (коефіцієнт ціна/чистий прибуток 1,7).

«Прогнозований главою ФДМ обсяг надходжень від приватизації припускає потенціал зростання 31–64 % до поточних котируваннях акцій компаній на біржі», – підсумував експерт (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2012. – 24.12).

Нові правила адміністрування акцизного податку, які почнуть діяти з 1 січня 2013 р., сприятимуть подальшій детінізації галузі і дозволять залучити до бюджету додатково 1,2 млрд грн податкових платежів. Зміна ставок та порядку сплати акцизного податку також дозволить створити справжні конкурентні умови на ринку тютюнової продукції.

Про це йшлося на зустрічі представників тютюнових компаній з фахівцями Державної податкової служби, під час якої

із бізнесом були узгоджені найбільш складні питання законопроекту та алгоритм його імплементації.

Представники тютюнової галузі брали безпосередню участь у розробці законопроекту. Їх пропозиції та зауваження після низки спільних нарад та комунікаційних сесій були опрацьовані та враховані у кінцевому варіанті документу. Згідно прийнятого закону, посилено відповідальність за порушення умов виробництва, транспортування, зберігання, реалізації підакцизної продукції. Мінімальний штраф з 1 січня 2013 р. буде підвищено з 1700 грн до 8500 грн.

Фахівці податкової служби також працюють над запровадженням низки інших інноваційних процедур в адмініструванні акцизного податку, зокрема – електронних акцизних марок та декларування максимальних цін на тютюнові вироби в електронному вигляді (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2012. – 24.12).

С 1 январа 2013 г. размер минимальной пенсии в Украине составит 894 грн, а минимальной зарплаты – 1147 грн. Об этом сказано в официальном сообщении Пенсионного фонда Украины, опубликованном на сайте ведомства.

По сравнению с текущими показателями, увеличение пенсии в денежном эквиваленте составит 10 грн, минимальной зарплаты – 13 грн.

В сообщении ПФУ также сказано, что согласно Закону Украины «О государственном бюджете на 2013 г.», подписанному Президентом Украины и опубликованном в официальной прессе, прожиточный минимум с 1 января составит 1108 грн (текущий показатель 1095 грн).

Вместе с тем, к 1 декабря 2013 г. размер минимальной пенсии вырастет до 949 грн, минимальной зарплаты – до 1218 грн, а прожиточного минимума – до 1176 грн. В ПФУ также отмечают, что прожиточный минимум для детей в возрасте до 6 лет с 1 января 2013 г. составит 972 грн, с 1 декабря – 1032 грн. Для детей в возрасте от 6 до 18 лет прожиточный минимум составит с 1 января 1210 грн, а с 1 декабря – 1286 грн.

Общий фонд расходов на выплату пенсий на 1 декабря 2012 г. составил 213 млрд грн. Финансирование декабрьских пенсий проходит в четком соответствии с календарным графиком выплат. При этом учтено повышение размеров пенсий в связи с повышением уровня минимальной пенсии до 884 грн (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2012. – 24.12).

Государственное агентство автомобильных дорог («Укравтодор») намерено привлечь кредит в размере 2 млрд грн под государственные гарантии. Средства выделит государственный Укрэксимбанк, сообщает УНИАН со ссылкой на «Вестник госзакупок». Стоимость кредита составит 1,182 млрд грн. Напомним, 21 декабря Кабмин увеличил объем госгарантий «Укравтодору» в четыре раза – с 4,295 млрд грн до 17,4 млрд грн.

Ранее в «Укравтодоре» заявляли, что при текущем уровне финансирования на ремонт всех дорог в Украине может уйти 85 лет. По оценкам Государственного дорожного НИИ им. М. Шульгина, на развитие автомобильных дорог в Украине нужно 264 млрд грн до 2018 г. (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2012. – 24.12).

Киевское госпредприятие «Антонов» в 2012 г. выпустил 8 самолетов.

«Мы в этом году произвели восемь самолетов. Пять Ан-32 и три Ан-148», – сообщил на пресс-конференции президент-генеральный конструктор предприятия Д. Кива.

Прогноз предприятия на следующий год – 12 самолетов.

Напомним, ГП «Антонов» вместе с Харьковским государственным авиационным производственным предприятием и авиаремонтным заводом № 410 (Киев) входит в состав государственного авиаконцерна «Антонов».

2011 год предприятие закончило с чистой прибылью 192,969 млн грн, получив свыше 3 млрд грн чистого дохода (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2012. – 24.12).

Не смотря на проблемы, скоростные поезда в стране все равно будут курсировать и дальше. Проблемы со скоростными поездами будут устранены в ближайшие недели. Об этом заявил экс-министр инфраструктуры Б. Колесников. «Пользуясь возможностью, хочу попросить прощения у всех пассажиров, которые пострадали, опоздали из-за поломок скоростных поездов. Хотя железная дорога компенсировала финансовые потери за билеты», – сказал он в комментарии.

По его словам, пройдет максимум две-три недели, пока южнокорейские специалисты и работники нашей ж/д устранят все недостатки. «Сейчас они бросили все силы на исправление ситуации, – уверяет Б. Колесников. – Хотя я предлагал протестировать поезда во время перегона из Южной Кореи в Украину. Можно было не везти их паромом в Одессу, а прогнать по Транссибу, это было бы испытанием для них и все эти неполадки были бы выявлены».

По его мнению, не смотря на проблемы, скоростные поезда в стране все равно будут курсировать и дальше. Другой вопрос, какая фирма будет их выпускать – Hyundai, Siemens или Крюковский завод. «У Украины нет другой альтернативы, кроме как переходить на вагоны с сидениями. Украинцы в обозримые 15 лет не смогут позволить себе спальные вагоны хотя бы по себестоимости. Посчитайте, сколько стоит место в вагоне на 80 мест, как в Hyundai, а сколько в остальных поездах». Напомним, в течение последних двух недель, когда в Украину пришли морозы, неоднократно сообщалось о поломке поездов Hyundai на маршрутах Киев-Донецк, Киев-Днепропетровск, Киев-Харьков и Киев-Львов (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2012. – 24.12).

У Полтавській області правом на приватизацію земельних ділянок скористались 529,7 тис. громадян, які стали власниками 786,2 тис. земельних ділянок загальною площею 202,2 тис. га.

З них для житлового будівництва приватизовано 397 тис. земельних ділянок площею 62,9 тис. га, ведення особистого се-

лянського господарства – 322,1 тис. наділів площею 134,9 тис. га, садівництва – 52,7 тис. ділянок площею 4,1 тис. га, дачного будівництва – 2,7 тис. площею 300 га та гаражного будівництва – 11,6 тис. земельних ділянок площею 61 га (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2012. – 24.12).*

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Изъятие валюты у экспортеров насытило межбанк.

Укрепление гривны на межбанковском валютном рынке, наблюдающееся в последние дни, связано с введением обязательной продажи юрлицами 50 % валютной выручки, получаемой от продажи товаров на экспорт. Об этом в комментарии LB.ua заявил руководитель аналитического департамента инвестиционной компании «Арт-Капитал» И. Путилин. Он также отметил также, что свою роль сыграли и новости о возможном принятии закона о взимании сбора с продажи валюты населением. По мнению аналитика, пока Нацбанк не отменит данное постановление (оно может действовать до апреля следующего года), гривна будет оставаться сильной. В то же время аналитик считает, что в 2013 г. возможна незначительная девальвация до 8,40 грн/долл. «Угроза разрастания кризиса еще существует. В таком случае без возобновления кредитования Украины Международным валютным фондом риски девальвации могут снова усилиться», – подчеркнул эксперт (*Левый берег (http://lb.ua). – 2012. – 24.12).*

Основною причиною відсутності зростання цін на продовольчі товари став рекордний урожай зернових в 2011 р. – 56,7 млн т. Про це заявив аналітик Ерсте Банку І. Жолонківський.

За його словами, в 2012 р. відбулося значне падіння цін на цукор внаслідок перевиробництва в 2011 р. «Оскільки цукор є

ключовим інгредієнтом у виробництві низки товарів, це також стало одним із чинників стабілізації цін на продовольчі товари. Ми не очікуємо зростання цін і в IV кварталі, і переглядаємо наш річний прогноз інфляції донизу з 2,5 % до 0 %», – повідомляє аналітик. «Наразі наш річний прогноз інфляції на 2013 р. становить 14 %, а прогноз зростання реального ВВП – на рівні 3 %», – підсумовує І. Жолонківський (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2012. – 24.12).

Количество экономически активного населения Украины в возрасте 15–70 лет за девять месяцев 2012 г. составило 22 млн 109,1 тыс. человек. Об этом сообщает Государственная служба статистики.

По отношению к аналогичному периоду 2011 г., это число уменьшилось на 0,15 % (в январе – сентябре численность экономически активного населения Украины составляла 22 млн 143,4 тыс. человек). В том числе, население трудоспособного возраста за девять месяцев 2012 г. составило 20 млн 464,6 тыс. человек (увеличилось на 158,3 тыс. человек), старше трудоспособного возраста – 1 млн 644,5 тыс. человек (уменьшилось на 192,6 тыс. человек).

Уровень экономической активности, в процентах к населению соответствующей возрастной группы, составил:

- в возрасте 15–70 лет – 64,9 %;
- трудоспособного возраста – 73,3 %;
- старше трудоспособного возраста – 26,8 % .

Отметим, что количество экономически активного населения Украины в возрасте 15–70 лет в 2011 г. составило 22 млн 56,9 тыс. человек, по отношению к 2010 г. оно увеличилось на 0,024 % (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 24.12).

Еврокомиссия предложит дать Испании, Франции и еще нескольким странам еврозоны больше времени для сокращения дефицитов бюджета до уровня ниже ориенти-

ра в 3 % ВВП. Об этом сообщает Reuters со ссылкой на газету El País. Цитируя источники из Испании и Евросоюза, газета написала, что Франция может получить дополнительный год, что позволит ей снизить дефицит к 2014 г., а Испания получит еще год или два плюс к этому сроку.

Представитель Еврокомиссии отказалась комментировать новость. В прошлом месяце комиссар ЕС по экономическим и денежным вопросам О. Рен сказал, что бюджетные цели Испании будут пересмотрены в феврале. Он добавил, что дополнительных мер экономии не потребуется до 2014 г., когда, вероятно, возникнет необходимость в новых структурных реформах.

Франции, судя по всему, не нужно дополнительное «затягивание пояса», и у нее есть возможность для мягкой коррекции, сказал комиссар в интервью французской газете Le Monde. Но Франция сообщила, что, как прежде, планирует достичь 3 % ориентира в следующем году. «Наш курс для государственных финансов остается неизменным, как это было решено осенью», – сказал помощник премьер-министра Ж.-М. Эйро.

Европейские и испанские источники говорили ранее в декабре, что бюджетный курс для Испании, вероятно, будет смягчен, чтобы компенсировать вторую рецессию в стране за три года. По данным El País, Еврокомиссия согласовала новые ориентиры дефицита бюджета Испании – 7 % ВВП в 2012 г. и 6 % ВВП в 2013 г. Сейчас эти ориентиры составляют 6,3 и 4,5 % соответственно.

Такие решения требуют официального обсуждения 27 комиссарами Еврокомиссии, а также согласия со стороны министров финансов еврозоны.

Отметим, что в III квартале 2012 г. падение ВВП зоны евро составило 0,1 %, (меньше, чем кварталом ранее, когда показатель упал на 0,2 %), что позволило зафиксировать техническую рецессию – отрицательный экономический рост на протяжении двух кварталов – в валютном блоке.

В годовом выражении падение составило 0,6 %, что ставит под сомнение прогноз Еврокомиссии, где ожидают лишь

0,4 % сокращения ВВП по итогам 2012 г. (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2012. – 24.12).

Президент России В. Путин заявляет, что его страна готова помочь банкам Кипра пережить кризис. Об этом он заявил на пресс-конференции после завершения саммита ЕС-Россия. «Министерство финансов знает эту проблему, мы в контакте с киприотами, обсуждаем эти вопросы», – сказал он.

В. Путин отметил, что сегодня экономическое положение России достаточно хорошее. «Деньги есть, дело не в деньгах, дело в условиях, в системных мерах. Кипр – это страна ЕС, и я исхожу из того, что наши европейские партнеры должны сформулировать определенные правила взаимоотношений внутри своего содружества, и для нас не очень комфортно вмешиваться в этот процесс», – сказал он. Президент России отметил, что не исключает возможности российского участия в помощи банкам Кипра, однако этот вопрос нуждается в решениях на экспертном уровне.

В свою очередь Президент Еврокомиссии Ж. М. Баррозу отметил, что на сегодняшнем саммите этот вопрос не затрагивался. «Мы не затрагивали этот вопрос с Россией, но нам известен контекст», – сказал он, отметив, что Кипр и Россия могут решить, как сотрудничать в этой ситуации.

Как сообщалось, в июне Кипр направил официальный запрос о предоставлении финансовой помощи от Евросоюза. Кипрские власти до последнего пытались избежать обращения за помощью к Европейскому Союзу, поскольку это связано с жесткими условиями ее предоставления, и надеялись на получение кредита от других государств. Также Кипр рассчитывает на кредит от МВФ. Однако подписание соглашения с кредиторами ожидается не раньше второй половины января (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 24.12).

Мінфін Греції стягне 2 млрд євро у вигляді податків з бізнесменів, які в період кризи зберігали гроші за кордоном і

тим самим ухилялися від податкових виплат. Про це повідомив грецький телеканал SKAI з посиланням на джерела в міністерстві, передають «Вести».

За даними тележурналістів, санкції стосуються близько 22 тис платників податків, які перевели за кордон під час кризи великі суми. Кількість «підозрюваних» у десять разів перевищує число великих бізнесменів зі «списку Лагард», що відкрили рахунки в швейцарському відділенні банку HSBC. «Власникам рахунків за кордоном відправлені повістки до податкової інспекції, де їм запропонують пояснити походження сум, виведених із країни, і доплатити штрафи за можливі податкові порушення», – пише видання *3i «списком Лагард»*, що з'явився в 2010 р., пов'язаний ряд скандалів: він то пропадав у Мінфіні, то спливав в пресі. В результаті парламент почав розслідування про бездіяльність і халатність двох колишніх міністрів фінансів, які не вжили жодних заходів щодо бізнесменів, які підозрювалися в ухиленні від податків (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2012. – 24.12).*

Греція столкнулась с сильным ростом цен на топливо, что на фоне сокращения заработных плат, льгот и пособий привело практически к топливному кризису, так как у муниципалитетов не хватает средств для отопления даже социально значимых объектов.

Розничная цена на мазут в Греции достигла 1266 евро за 1 тыс. литров во II квартале 2012 г., что предполагает рост на 48 % в годовом выражении. Точно такое же количество мазута стоит 861 евро в Великобритании и 790 евро в Нью-Йорке, сообщает Bloomberg. Греки платят акцизы и налог на добавленную стоимость при нефтяном отоплении, и эти дополнительные налоги могут составлять до 42 % от общей стоимости. Главы регионов просят правительство освободить их от налогов, так как у них просто не хватает средств, а сами греки также не могут позволить себе отапливать помещения за свой счет. Цены в Греции на нефть очень высоки, так как законы защищают две компании в стране по переработке нефти и предотвращают конкуренцию.

Об этом рассказал преподаватель права в Оксфорде П. Элефтериадис, который изучает монополии. «Греческая политическая система работает для инсайдеров, – сказал П. Элефтериадис. – Если вы инсайдер, то вас будут пытаться защищать. Если вы бедный человек в Касторье, вы будете предоставлены сами себе».

В связи с сильным сокращением бюджетных расходов правительство Греции сократило финансирование отопления школ на 60 % в этом году. В некоторых городах школы просто закрыты, так как у муниципалитетов нет средств, для того чтобы обеспечить отопление в них. В Касторье в ближайшее время могут быть закрыты все 53 школы.

Такая ситуация характерна для нескольких регионов Греции, и, судя по всему, в ближайшее время в стране начнется полноценный нефтяной кризис (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 24.12).

На фоне кризиса в еврозоне потери от европейского бизнеса сталелитейного гиганта «ArcelorMittal» составят 4,3 млрд долл. Об этом сообщает Metal Bulletin.

«Европейский спрос на сталь упал примерно на 8 % в этом году, и на 29 % – по сравнению с 2007 г. С другой стороны, стальное потребление в США в текущем году выросло на 8 %, оставаясь на 10 % ниже уровня 2007 г.», – сказал руководитель концерна Л. Миттал. При этом он добавил, что не стоит надеяться на скорое возвращение к докризисному уровню.

Напомним, что «ArcelorMittal» в III квартале 2012 г. получила чистый убыток в размере 709 млн долл. Годом ранее корпорация получила прибыль в 659 млн долл. В целом за 9 месяцев с начала года стальной гигант получил прибыль в 261 млн долл. против прибыли в 3,263 млрд долл. годом ранее. В то же время продажи «ArcelorMittal» в III квартале уменьшились до 19,723 млрд долл. по сравнению с 24,214 млрд долл. в минувшем году. С начала года продажи концерна снизились с 71,524 млрд долл. до 64,904 млрд долл (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2012. – 24.12).

Бюлетень підготували:
Т. Гранчак, С. Горова, І. Соколова, Н. Тарасенко.
Редакційна група: Т. Дубас,
Л. Степченко, Ю. Шлапак
Комп'ютерна верстка:
І. Соколова

Підп. до друку 25.12.2012.
Формат 60x84 ¹/₁₆. Друк офс. Обл.-вид. арк. 3,16. Гарнітура Times,
HeliosCompressed, HeliosCondLight
Видається в друкованому та електронному вигляді

Надруковано у НВЦ Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського
03039, м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 03.08.2001 р.